Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 18 (8508). ● 24 январь, 1985 йил ✦ ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

ЯНГИ КОМПЛЕКС СИНОВДА

АНГРЕНДАГИ Кўчбулоқ геология-қидирув экспедициясининг мастер В. Муротов бошчилигидаги бурғиловчилар бригадаси изланувчанлиги билан ажралиб туради. Мана бир неча ойдирки, аҳил коллектив янги «ССК—59Г» комплексини муваффақиятли синовдан ўтказмоқда. Бу комплекс аввалги агрегатлардек вертикал эмас, горизонтал йўналишда бурғилаш ишларини олиб бориш имконини беради.

Ҳамма гап шундаки, бу қурилма ёрдамида муайян участкада қазилма бойликлари запасини аниқлаш мақсадида олиб борилган ишлар бирмунча осонлашади. Чунки комплексни ўрнатилган ердан олмай туриб бурғилаш ишлари маълум чуқурликка етгач, махсус қувурлар орқали ер қаъридан қазилма намуналарини олиш мумкин бўлади.

Дастлабки синовлардан сўнг бу комплекс ёрдамида меҳнат унумдорлигини 15—20 процентга ошириш мумкинлиги аниқланди.

М. МИРАЛИМОВ.

ҲАММАСИ ТАЙЁР

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз меҳнаткашлари республикамиз юбилейи нишонланган йилни барча соҳаларда муваффақиятли якунладилар.

— Деҳқон ҳамиша эртани ўйлайди, эрта эса бугундан бошланади, — дейди колхоз бош агрономи Олтой Шеримбетов. — Биз ўтган йилги ютуқларни янада мустаҳкамлаш, янги ҳосилга пухта замин ҳозирлаш мақсадида барча экин майдонларимизни ўз вақтида шудгорлашга алоҳида эътибор бердик. Ҳайдаладиган 2130 гектар ер 17 та ҳайдов тракторига тиркалган икки ярусли плуглар да 35—40 сантиметр чуқурликда шудгор қилинди. Ҳайдаш жараёнида барча майдонлар экин қолдиқларидан тозаланди, 1180 гектар ернинг гектарига 250 килограммдан минерал ўғит солинди. Нисбатан камҳосилли 80 гектар ерга эса 2300 тонна маҳаллий ўғит чиқарилди. Ҳосилдорликни ошириш учун 450 гектар ер жорий, 100 гектар ер капитал текисланди, 7800 куб метр ариқ-зовурлар механизмлар ёрдамида тозаланди. Айни кунларда бош сув тармоғи — «Бектемир» ариғининг бир ярим километрлик масофаси бетонлаштириш учун тайёрланмоқда.

Колхозда баҳорги экин тикин ишларига техникани тайёрлаб қўйишга ҳам катта эътибор берилди. Бугунга қадар мавжуд қишлоқ хўжалик техникаларининг барчаси сифатли ремонтдан чиқарилди. Жумладан, 51 та чопиқ трактори, 30 та чигит экиш сеялкаси, 80 комплект сихмола, 45 та ПГС-2,4 мосламаси, 45 та культиватор, 15 та каноп экиш сеялкаси, 28 та каноп поясини ажратувчи «ЛО—1» агрегати, 15 та каноп ўрувчи механизм старт чизиғига келтириб қўйилди.

(Ўз мухбиримиздан).

✦ ТОШКЕНТДАГИ «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида кўплаб тажрибали чеварлар меҳнат қилишади. Раъно Сайдалиева ана шундай мураббийлардандир. Йигирма йилдан бери корхонада баракали меҳнат қилиб келаётган бу ишчи смена топшириқларини 130—140 процентга етказиб адо этяпти.

И. Шоинғомов фотоси.

24 ФЕВРАЛЬ — Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайловлар КУНИ

БУТУН ХАЛҚ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДА

Республикада давом этаётган сайловолди йиғилишларида қуйидагилар Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатилдилар: 99-Паркент сайлов округидан — Тошкент областидаги «Коммунизм» совхозининг сут соғувчиси **Муҳаббат Шукурова**, 131-Чинобод сайлов округидан — Ўзбекистон халқ ёзувчиси **Комил Нўъмонов (Яшин)**, 116-Темир йўл сайлов округидан — Андижондаги 162-қурилиш трестининг электр ва газ пайвандчиси **Равшан Султонович Иминов**, 148-Марҳамат сайлов округидан — Андижон область Марҳамат районидаги «Пахтакор» колхозининг аъзоси **Мавлуда Комиловна Аюпова**, 150-Пахтаобод сайлов округидан — Андижон область Москва район халқ депутатлари Тоштепа қишлоқ Советининг раиси **Турсунхон Исоқова**, 153-Ҳақиқат сайлов округидан — Андижон область Москва районидаги «Москва» колхозининг аъзоси **Сайёрахон Султоновна Мирзаева**, 189-Ибн Сино номли сайлов округидан — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг редактори **Исмоил Сулаймонов**, 216-Оқтош сайлов округидан — «Главсредазирсовхозстрой» бошлиғи **Эркин Турсунов**, 224-Пўлати сайлов округидан — «Узбекнефтегазгеология» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори **Исроил Исаевич Ҳамроев**, 225-Хилол сайлов округидан — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири **Василий Иванович Плетнев**, 229-Муборак сайлов округидан — Муборак район партия комитетининг биринчи секретари **Назим Саидхалилович Осмонов**, 256-Ленинск сайлов округидан Ўзбекистон ССР Ички ишлар министри **Неъматжон Иброҳимов**, 257-Янгийўл сайлов округидан Хатирчи район партия комитетининг биринчи секретари **Рўзиқул Маҳманов**, 260-Нурота сайлов округидан — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири **Сурен Арамович Асриянц**, 283-Ғурумсарой сайлов округидан — Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри **Акмал Икромович Икромов**, 303-Пионер сайлов округидан — Самарқанд химия заводининг ишчиси **Рахиля Саматовна Содиқова**, 304-Гагарин сайлов округидан — Самарқанд шаҳар ижроия комитетининг раиси **Даврон Ахроров**, 306-Карл Маркс сайлов округидан Ўзбекистон ССР давлат хавфсизлиги комитети раисининг ўринбосари **Ҳожиакбар Тошхўжаев**, 338-Жума сайлов округидан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ўзбекистон информация агентлигининг директори **Ҳафиза Юсуповна Аслитдинова.**

* * *

Сайловолди йиғилишларида Ўзбекистон ССР Давлат ҳокимиятининг олий органи депутатлигига қуйидаги номзодлар кўрсатилди: 7-Марказий сайлов округидан — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инструктори **Лидия Шатухатовна Беккулбекова**, 59-Олмалиқ сайлов округидан — Ўзбекистон ССР Қурилиш ишлари давлат комитетининг раиси **Шоҳида Ҳайдарова**, 76-Алимкент сайлов округидан — Тошкент область Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг механизатори **Саидраҳмон Абдураҳмонович Тошев**, 78-Тилов сайлов округидан — Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **Темир Аъзамович Алимов**, 83-Ғазалкент сайлов округидан — Тошкент область Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоз правлениесининг раиси **Аширбек Абдухолиқов**, 84-Чорвоқ сайлов округидан — Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министри **Азиз Ҳакимович Ҳамидов**, 85-Бўка сайлов округидан — Бўка район партия комитетининг биринчи секретари **Кибор Бакирович Мамедов**, 86-Кўкорол сайлов округидан — Тошкент область Бўка районидаги Фрунзе номли колхоз аъзоси **Муҳаббат Шукуровна Боева**, 89-Дмитров сайлов округидан — Тошкент область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари вазифасини ижро этувчи **Александр Федорович Клепиков**, 100-Намданак сайлов округидан Тошкент область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари **Сергей Тошқулович Тошқулов**, 106-Тўйтепа сайлов округидан — Тошкент область ижроия комитети раиси вазифасини ижро этувчи **Абдуҳамид Баҳодирович Саидхўжаев**, 135-Қатортол сайлов округидан — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири **Нурислом Тўхлиев**, 169-Когон сайлов округидан — Ўзбекистон ССР Геология министри **Ҳабибулла Тўлаганович Тўлаганов**, 186-Шофиркон сайлов округидан — Ўзбекистон ССР халқ контроли комитети раисининг биринчи ўринбосари **Мадамин Раҳимов**, 271-Учқўрғон сайлов округидан — Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министри **Мўминжон Йўлдошев**, 337-Пайариқ сайлов округидан — Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг СССР Министрлар Совети ҳузуридаги доимий вакили **Тўрақул Йўлдошев**, 373-Янгибозор сайлов округидан Ўзбекистон ССР Уй-жой-коммунал хўжалик министри **Александр Меркулович Илюхин**, 381-Дашнобод сайлов округидан — Ўзбекистон ССР Юстиция министри **Баҳодир Ғуломович Олимжонов.**

(ЎзТАГ).

• • •

Халқ депутатлари Тошкент область Совети депутатлигига номзодларни кўрсатиш давом этмоқда.

«Стройпластмасс» комбинатининг қуювчиси **Меҳринисо Ҳамидовна Абдуллаева** 52-(Оҳангарон шаҳри) Оҳангарон сайлов округидан, Калинин районидаги теплица комбинатининг сабзавоткор-мастери **Махсума Абдуқодировна Абдуллаева** 238-Горький сайлов округидан, «Дальварзин» совхозининг тракторчиси **Абдужалил Ғойибназаров** 157-Пахта заводи сайлов округидан, Қибрай пиво-алкоголсиз ичимликлар комбинати ишчиси **Машҳура Ғаниевна Содиқова** 264-Селекция сайлов округидан, Оҳангарон районидаги Тошкент от заводининг чўпони **Садирқул Абдуқулович Асанов** 138-Октябрь сайлов округидан, Янгийўл нон заводининг хамиртурушчиси **Ольга Юрьевна Азизова** 109-Киров сайлов округидан депутатликка номзод қилиб кўрсатилдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ 601-ТОШКЕНТ—КИРОВ САЙЛОВ ОКРУГИДАН СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИГА ДЕПУТАТ САЙЛОВИНИ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

СССРнинг «СССР Олий Советига сайлов тўғрисида»ги қонуни 60-моддасига мувофиқ Ўзбекистон ССР Тошкент область 601-Тошкент—Киров сайлов округидан Иттифоқ Советига депутат сайлови 1985 йил 24 февраль, якшанба кунига тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
К. ЧЕРНЕНКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль, 1985 йил, 23 январь.

● ЯНГИЙЎЛ районидаги «Интернационал» колхози территориясидаги 42-сайлов участкаси ходимлари бўлажак сайловга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Суратларда: (ўнгда) сайлов участкаси мудири В. Маҳмудов агитаторлар билан навбатдаги машғулотни ўтказмоқда; агитпунктнинг ишчан агитаторларидан Б. Ҳайдарова (пастда).

А. Абалян фотолари.

КЎРИК САЙЛОВДАН СЎНГ ЯКУНЛАНАДИ

ҲОЗИР Оржоникидзе районидаги сайлов участкаларига бириктирилган 32 докладчи, 260 лектор, 215 сиёсий ахборотчи ва 1500 агитатор аҳоли ўртасида сайловолди оммавий-сиёсий ишларни олиб бормоқда. Район партия комитети ва ижроия комитети сайловларга яхши тайёргарлик кўриш ва муваффақиятли ўтказиш учун барча агитпунктлар ва сайловчилар клубларининг кўрик-конкурсини ўтказишни планлаштирди.

Бу тадбир оммавий-сиёсий ишлар таъсирчанлигини оширишга, агитпунктлар ва сайловчилар клубларини безаш ҳамда жиҳозлашни яхшилашга, уларга бириктирилган корхоналар ва ташкилотлар томонидан кўрсатиладиган оталиқ кўмагини кучайтиришга ёрдам беради. Ишлаб чиқилган низомга мувофиқ кўрик-конкурс сайловлар ўтгандан сўнг табақалаштириб якунланади.

Ишни яхши ташкил этган агитпунктлар, уларни оталиққа олган корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, шунингдек агитпункт мудирлари кўрик-конкурс якунларига кўра район партия комитети ва район ижроия комитетининг фахрий ёрлиғи билан мукофотланадилар.

Р. ШЕРАЛИЕВ.

ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Тинчлик тарафдорларининг Бутуниттифоқ конференцияси қатнашчиларини самимий табриклайман!

Кенг халқ оммасининг тинчликни ҳимоя қилиш ишида тобора кўпроқ қатнашаётганлиги замонамизнинг нишонаси бўлиб қолди. Урушга қарши кейинги йилларда кенг қулоч ёзган ва халқаро миқёс касб этган оммавий ҳаракат кўпгина мамлакатларнинг ижтимоий-сиёсий турмушида мўътабар ўрин олди ва тинчликни сақлаб қолишга муҳим ҳисса қўшди. Бу эса одамларга ишонч бахш этмоқда, уруш хавфига қарши янада активроқ, собитқадам ва жипслашиб ҳаракат қилишга чорламоқда.

Миллионлаб совет тинчлик тарафдорлари ер куррасидаги барча тинчликсевар кучлар билан бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилмоқдалар. Улар ўз фаолияти билан ватанпарвар ва интернационалистлар бўлмиш совет кишиларининг мустаҳкам маънавий-сиёсий бирлигини, юксак гражданлик онглилигини, ҳаётдаги актив позициясини намойиш этмоқдалар.

Ҳозирги пайтда совет тинчлик ҳаракатининг роли тобора аҳамиятли ва масъулиятли бўлиб қолмоқда. Бутун ер юзининг одамларига советлар мамлакатининг ленинча ташқи сиёсати тўғрисидаги ҳақиқатни активроқ етказиш, тинчлик, кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш душманларининг кирдикорларини фош этиш, ядро уруши хавфига қарши курашаётган барча кучлар билан алоқаларни ва ҳамкорликни ривожлантириш зарур.

Ҳар бир совет кишисининг бунёдкорлик меҳнати тинчлик ишига шахсан қўшилган энг самарали ҳиссадир. Халқ хўжалигимиздаги ишлар нақадар яхшироқ бўлса, СССРнинг халқаро позициялари шу қадар мустаҳкам бўлади, совет кишиларининг тинч меҳнати ва халқларнинг хавфсизлигини пишиқ-пухта таъминлаш имкониятлари шу қадар кўпаяди.

Сизларнинг конференциянгиз бутун тараққийпарвар инсоният учун шонли йилда — фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг ва иккинчи жаҳон уруши тугаганлигининг 40 йиллиги нишонланадиган йилда ўтмоқда. Шу улуғ ғалаба йўлида, ҳозирги ва кейинги авлодларнинг тинч келажаги йўлида жон берган кишиларнинг хотирасига бутун халқаро вазиятни тубдан соғломлаштиришга эришиш учун ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилишимиз керак.

Ҳозир ядро уруши чиқишига йўл қўймаслик вазифасидан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ. Космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш ва айни вақтда ядровий қуролларни тубдан қисқартириш йўлидан бориб, ниҳоят, шу қуролларнинг батамом йўқ қилинишига эришиш бу вазифани муваффақиятли ҳал қилишнинг бошланиши бўлур эди.

Мана шуларга асосланиб, Совет Иттифоқи космик ва ядровий қуроллар юзасидан Совет—Америка музокараларини бошлаш ташаббуси билан майдонга чиқди. Биз бу музокараларни ишчанлик билан, амалий ўтказиш ниятидамиз. АҚШ ҳам масъулият билан ҳалол ёндашишига умид қиламиз.

Совет тинчлик тарафдорлари ҳаракатига, ер юзидаги барча тинчликсевар кучларга янги катта муваффақиятлар тилайман.

К. ЧЕРНЕНКО.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Аввал хабар қилинганидек, 22 январда Тошкент область партия комитетининг VII пленуми бўлиб ўтди.

Пленумда «Область партия ташкилотининг 1985 йил планларини ва социалистик мажбуриятларни бажариш ҳамда КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш бўйича вазифалари тўғрисида»ги масала кўриб чиқилди. Бу ҳақда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **Т. А. Алимов** доклад қилди.

Докладчи область халқ хўжалигини янада ривожлантириш бўйича 1984 йилги якунларга тўхталди. У область саноати кўпгина муҳим турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш бўйича 1984 йилги планни муддатидан илгари, 28 декабрда бажарганлигини таъкидлади. Планга қўшимча равишда 45 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Тошкент, Ангрен, Оҳангарон, Янгийўл шаҳарлари, Ленин, Ҳамза ва Чиноз районлари саноат корхоналарининг коллективлари ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръатлари, меҳнат унумдорлиги, планга қўшимча маҳсулот реализация қилиш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш бўйича қабул қилган социалистик мажбуриятларини бажардилар.

Қатор йирик халқ хўжалик объектлари ишга туширилди, кўплаб миқдорда мактаблар, мактабгача тарбия болалар муассасалари қурилди. 100 мингдан кўпроқ киши турар-жой шароитларини яхшилаб олди.

Қишлоқ меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш бўйича топшириқларни бажардилар. Колхоз ва совхозлар экономикаси мустаҳкамланди, рентабелли хўжаликларнинг сони ортди.

Бироқ, ўртоқ К. У. Черненко КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг 1984 йил 15 ноябрдаги мажлисида сўзлаган нутқида таъкидлаб ўтганидек, эришилган натижа билан чегараланиб бўлмайди, олдинда ҳали иш кўп.

Область меҳнаткашлари беш йилликнинг сўнгги йилида халқ хўжалигини ривожлантиришда янги марраларни эгаллашлари керак. Социалистик мажбуриятларга кўра саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича беш йиллик топшириғини 25 декабрда бажариш ҳамда йиллик топшириққа қўшимча равишда 75 миллион сўмлик саноат маҳсулотлари реализация қилиш, шу жумладан қўшимча 60 минг тонна минерал ўғитлар, 3 минг тонна пўлат, 2,5 минг тонна прокат ишлаб чиқариш керак.

1985 йил планларини муваффақиятли бажариш ва ошириб бажариш, шунингдек, ўтган даврда йўл қўйилган қолоқликни бартараф этиш учун камчиликларга, хўжалик ишларидаги нуқсонларга танқидий баҳо бериш, бу камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш йўлларини белгилаш, ҳар бир тармоқ, ҳар бир шаҳар ва районда мавжуд бўлган резервларни ишга солиш учун бутун чораларни кўриш зарур. Энг аввало, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаб этганидек, ишлаб чиқариш ва илмий-техникавий потенциалдан тўлароқ фойдаланиш, шартнома интизомини мустаҳкамлаш, барча соҳаларда қатъий тежамкорлик режимини таъминлаш керак.

Бир сўз билан айтганда ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун янада самарали меҳнат қилиш лозим. Бу шунинг учун ҳам жуда зарурки, область саноати ишлаб чиқариш ҳажмларини ўстириш бўйича беш йиллик планда мўлжалланган суръатларни таъминлай олмаяпти. Чирчиқ, Бекобод шаҳарлари, Оққўрғон, Бўстонлиқ, Пискент, Куйбишев, Фрунзе ва бошқа айрим районлар бу кўрсаткичлар бўйича анчагина қолоқликка йўл қўйганлар.

1984 йил якунлари бўйича қатор корхоналар маҳсулотларни реализация қилиш планларини, ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш топшириқларини бажара олмадилар. Айрим корхоналар эса ишлаб чиқариш ҳажмини 1983 йилга нисбатан камайтириб юбордилар. Айниқса, Олмалиқ ва Чирчиқ шаҳарларининг химия саноати корхоналари ёмон ишлади. Бу корхоналар шу йилнинг январида ҳам қониқарсиз ишламоқда.

(Давоми 2-бетда)

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ XII СОЮЗЛАРАРО КОНФЕРЕНЦИЯСИ ДЕЛЕГАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Тошкент область касаба союзлари Совети область касаба союзларининг XII союзлараро конференцияси 1985 йил 26 январь соат 10 да область партия комитетининг мажлислар залида очилишини маълум қилади. (Ш. Рашидов проспекти, 9).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

(Боши 1-бетда).

Афсуски, бундай ҳоллар кам эмас. Бу баъзи шаҳар ва район партия комитетлари республика Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг барча бўғиндаги кадрларга план ва мажбуриятларни бажариш учун талабчанликни ошириш, уларни ишчанлик, принципиаллик, камчиликларга муросасизлик руҳида тарбиялаш, топширилган ишни уддалай олмаётган раҳбарлардан қатъийлик билан ҳалос бўлиш тўғрисидаги қарордан тегишли хулоса чиқармаганликларидан далолат беради.

Меҳнат унумдорлигини ошириш 1985 йил планларини ва умуман беш йиллик топшириқларини бажариш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Областнинг кўпгина корхоналари бу муҳим кўрсаткич бўйича планни муттасил бажармоқда. 1984 йилда Киров, Октябрь, Ленин, Бўстонлиқ районларининг корхоналари ва айрим бошқа корхоналар ишлаб чиқариш ҳажмини асосан меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига ўстиришни таъминладилар. Айни пайтда область корхоналарининг 22 проценти меҳнат унумдорлиги бўйича планни бажара олмади. Корхоналарнинг 23 проценти эса бу кўрсаткични 1983 йилги даражадан пасайтириб юборди. Бу реконструкциялаш ва техника жиҳатидан қайта қуроллантиришни жадаллаштиришга, машина-ускуналардан унумлироқ фойдаланишга, қувватларни ўзлаштириш муддатларини қисқартиришга, қўл меҳнатини механизациялашга, ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштиришга етарлича эътибор берилмаётганлиги оқибатидир. Агар шу йилнинг биринчи кунларидан бошлаб мазкур камчиликларни қатъият билан бартараф этмасак, бизга жуда мушкул бўлади. Баъзи жойларда эса қабул қилинган социалистик мажбуриятларда кўзда тутилганидек, меҳнат унумдорлигини ўстириш бўйича йиллик планни 1,3 процентга ошириб адо этиш топшириғини бажариш имконияти бўлмайди.

Меҳнатни ташкил этишнинг бригада усули меҳнат унумдорлигини оширишнинг энг муҳим омилларидан биридир. Умуман область бўйича барча ишчиларнинг 64,7 проценти бригадаларда ишлаяпти. Айни пайтда комплекс бригадаларнинг салмоғи атиги 50 процентни ташкил этади. Бу Москва, Ленинград ва айрим бошқа областлардагидан анчагина камдир. 1985 йилда комплекс бригадалар сонини 60 процентга етказиш кўзда тутиляпти. Бригада хўжалик ҳисобини жорий этиш бўйича ишларни ҳам активроқ олиб бориш керак. Ҳозирча бу усулга бригадалар умумий сонининг фақат 15 процентигина ўтказилган. Бу ишлаб чиқариш самарадорлигини ривожлантириш ва оширишнинг туб масалаларидир, меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланишнинг энг муҳим резервидир. Бу соҳадаги ишни сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариш, ҳар бир корхона, ташкилотдаги аҳволни чуқур ўрганиб чиқиш, бу муҳим вазифани ҳал этишга тўсқинлик қилаётганларга нисбатан қатъий талабчан бўлиш партия ташкилотлари, совет, хўжалик органларининг бурчидир.

Областда маҳсулот таннархини арзонлаштириш бўйича мавжуд резерв ва имкониятлардан тўлароқ фойдаланишга ҳалақит бераётган нуқсонларни тезлик билан бартараф этиш зарур. Ўтган йили ҳар бешта корхонанинг биттаси ишлаб чиқарилаётган машина ва буюмлар таннархининг қимматлашишига йўл қўйди. Афсуски, партия комитетлари, корхона ва бирлашмаларнинг бошланғич партия ташкилотлари фақатгина бундай ҳолларни қайд этиш билан шуғулландилар. Улар иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун мусобақага барча ишчилар ва инженер-техник ходимларни жалб этмадилар, хўжасизлик, исрофгарчилик, брак, талон-тарож қилиш ҳолларига қатъий барҳам беришмади.

Бундай иш услуби Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми талабларига мос келмайди. Биз ана шундай ҳоллар билан муроса қила олмаймиз, муроса қилишга ҳаққимиз йўқ. Зеро, ортиқча сарф қилинган ҳар бир сўм ортида хўжасизлик ёки исрофгарчиликнинг айбдори бўлган конкрет ходим туради. У шахсан жазоланишга моликдир. Бу соҳа халқ контроли группалари, постлари, комитетлари, касаба союз, комсомол ташкилотлари фаолият кўрсатадиган жойдир. Халқ назоратчилари, активларнинг катта армиясига таянган ҳолда ҳар бир иш жойида, бригада, цех, корхонада хўжасизликнинг бирор ҳолини эътибордан қолдирмаслик партия комитетларининг вазифасидир. Ишга худди шундай муносабатда бўлиш партиянинг ҳар бир корхонада тежалган материаллар, хомашё ва ёнилғи ҳисобига 2 кун ишлаш даъватига амалий жавоб бериш имконини беради.

КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети доим таъкидлаётганидек, ҳар бир корхона қувватидан тўла-тўкис фойдаланиш, ишга туширилган объектларнинг ўзини ўзи оқлаши муддатларини иложи борича қисқартириш, ишлаб чиқаришга сарфланган ҳар бир сўм ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни мунтазам кўпайтириш, машина-ускуналар иш сменалигини ошириш жуда муҳимдир. Бунда илғор коллективларда амалга оширилаётган иш жойини аттестациядан ўтказиш тажрибасини актив қўллаб-қувватлаш ва кенг оммалаштириш лозим. Бу соҳада ҳал қилувчи сўз шаҳар ва район партия комитетлари, касаба союз ташкилотларида бўлиши керак. Область партия комитети оғир, енгил ва озиқ-овқат саноати бўлимлари ҳам диққат-эътиборни ана шунга қаратишлари зарур.

Область партия ташкилотининг экономикага раҳбарлик қилиш соҳасидаги фаолиятида маҳсулот сифатини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик алоҳида ўрин тутади. Ушбу беш йилликда бу ишда муайян ютуқларга эришилди. Лекин шуни айтиш кераккі, саноатда ва бошқа тармоқларда сифатнинг аҳволи мақтанарли даражада эмас.

Олмалиқ ва Сергели мебель фабрикалари харидоргир бўлмаган буюмларни ишлаб чиқаришни давом эттирмоқдалар. 1984 йилда мебеллар сифати ёмон бўлганлиги учун уларга 400 минг сўмлик жарима солинди. Тошкентдаги 1- ва 2-пойабзал фабрикаларида пойабзалнинг анчагина қисми жиддий нуқсонлар билан, соддалаштирилган моделлар асосида ишлаб чиқарилмоқда. Бу пойабзаллар савдо ташкилотлари ҳамда фабриканинг ўзидаги омборларда қолиб кетмоқда. Айни пайтда савдо ташкилотларининг болалар, кекса ёшдаги кишилар, шунингдек, аёлларнинг кичик размердаги пойабзаллари учун буюртмалари қондирилмаяпти.

Бу ҳақда кўп марта гапирилди. Аммо ишда ўзгариш бўлмаяпти. Энди бунга тоқат қилиб бўлмайди. Биз шаҳар ва район партия комитетлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, шунингдек, область партия комитети ҳам хўжалик раҳбарларига ана шундай маҳсулот ишлаб чиқарилаётганлиги учун ниҳоят қатъий талабчанлик кўрсатишлари керак, деб ҳисоблаймиз.

Социалистик мажбуриятларда олий сифат категорияли маҳсулотлар салмоғини 36 процентга етказиш кўзда тутилган. Аммо энг камида шу даражага эришиш зарур. Партия, совет, хўжалик органлари сифатни яхшилаш ишини мустаҳкам асосга қўйишлари, сифатни яхшилаш учун мавжуд бўлган бирор имкониятни қўлдан бой бермасликлари керак.

Бошқача қилиб айтганда партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, бирлашма ва корхоналарнинг раҳбарлари 1984 йил иш якунларини барча соҳалар бўйича чуқур таҳлил қилиб чиқишлари ,яқин вақт ичида қолоқ коллективларни илғорлар даражасига олиб чиқиш, областда беш йиллик якунловчи йили планлари ва мажбуриятларини бажара олмайдиган бирорта корхона, бирорта ташкилот бўлмаслиги учун нима қилиш кераклигини аниқ белгилаб олишлари зарур.

Капитал қурилиш олдида масъулиятли вазифалар турибди. Областда бу тармоққа раҳбарлик савиясини ошириш, куч ва маблағларни ишга тушириладиган ва энг муҳим қурилишларга марказлаштириш бўйича муайян иш қилинди.

1984 йилнинг иккинчи ярмида қурувчиларга ва монтажчиларга ёрдам тариқасида 6 мингдан кўпроқ ишчи ажратилди. Республика ва область студентлар қурилиш отрядлари ҳам қурувчиларга катта ёрдам кўрсатдилар.

Бироқ, қурувчилар планларни бажариш, айниқса, турар-жой ва маданий-маиший объектларни ишга тушириш бўйича планларни бажариш соҳасида ҳали ҳам қарздор бўлиб қолмоқдалар. Кўпгина шаҳар ва районларда ўтган йили бу кўрсаткичлар бўйича планлар бажарилмади.

«Главташкентстрой» қурилиш коллективлари сурункасига иккинчи йил турар-жойлар, болалар ва даволаш муассасаларини ишга тушириш планларини бажара олмадилар.

Бошқарманинг кўпгина трестлари бирорта кўрсаткич бўйича планнинг бажарилишини таъминлай олмаяпти. 16 та трестдан 11 таси эса қурилиш ишлари таннархини қимматлаштириб юборди. «Главташкентстрой»нинг, унинг трестларининг раҳбарлари ҳали ҳам кўп вақтларини турли кенгашлар, мажлислар, йиғилишлар ўтказишга сарфламоқдалар. Куч ва маблағларни плансиз қурилишларни амалга оширишга, бракларни ва бошқа нуқсонларни бартараф этишга сарфлаш ҳолларига барҳам берилмаган.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг 23-тресті ҳамда қишлоқ уйсозлик комбинати, республика Қурилиш министрлигининг Олмалиқ, Ангрен ва Бекобод шаҳар қурилиш бошқармалари қурилиш-монтаж ишлари ҳажми топшириқларини, турар-жойлар, болалар боғчаларини фойдаланишга топшириш планларини бажара олмадилар.

Ўзбекистон ССР «Минмонтажспецстрой»и айби билан қатор ишга тушириладиган объектларда монтаж ишларини тугаллаш чўзилиб кетди.

Кўпгина буюртмачилар пудратчилар олдидаги вазифаларини қониқарсиз бажармоқдалар. Масалан, ўтган йили «Ангрен» кўмир кони, «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси объектларга машина-ускуналар, материаллар ва кабель маҳсулотлари етказиб берилишини таъминламадилар. Оқибатда, 160-ва «Узбекшахтострой» трестлари ана шундай қатор объектларни ишга тушира олмадилар.

Беш йиллик сўнгги йили учун капитал қурилиш бўйича планлар ўз хусусиятларига эгадир. Планларда капитал маблағлар ўсиши кам бўлган ҳолда асосий фондларни ишга тушириш сезиларли даражада кўпайиши кўзда тутилган. Бу пудратчи қурилиш ва монтаж ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати ва бинокорлик индустрияси корхоналари, лойиҳа ташкилотлари, буюртмачилар, таъминот ва планлаштириш органлари ишида ўтган йили учраб турган камчилик ва нуқсонларни тезлик билан бартараф этиш, резервларни қидириб топиш ва ишга тушириш-га янада масъулиятлироқ ёндошишни талаб этади.

Асосий эътибор, энг аввало, Тошкент шаҳрида турар-жой, социал-маданий-маиший объектлар қурилишини жадаллаштиришга қаратилиши зарур.

Социалистик мажбуриятларда бу йил қўшимча равишда умумий саҳни 340 минг квадрат метрли турар-жойни фойдаланишга топшириш ва бу билан турар-жой қурилишидаги йўл қўйилган қолоқликка барҳам бериш кўзда тутилган.

Шаҳар ва район партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари, хўжалик органлари бутун диққат-эътиборни моддий ресурслардан оқилона фойдаланишга қаратишлари, куч ва маблағларни энг муҳим объектларга марказлаштиришлари, меҳнат коллективлари томонидан муқобил планлар қабул қилинишини таъминлашлари керак. Бир сўз билан айтганда бу масъулиятли вазифани бажариш учун ҳамма чорани кўриш лозим.

Ҳар бир шаҳар ва район партия комитетида, шаҳар ва район ижроия комитетида, ҳар бир қурилиш ташкилотида ҳар бир объектни белгиланган муддатда ишга тушириш, материаллар, жиҳозлар, конструкцияларни ўз вақтида етказиб беришни таъминлайдиган тадбирлар ишлаб чиқилиши зарур. Қурилишда уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлаш, қурилишнинг инженерлик тайёргарлигини яхшилаш учун ҳамма жойда курашни кучайтириб юбориш, раҳбарларнинг ишларни мувофиқлаштирилган графиклар асосида олиб борилиши учун масъулиятларини ошириш керак. Фақат шу асосдагина барча қувватлар ва объектларни ишга тушириш бўйича ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш мумкин.

Халқ хўжалиги тармоқларининг муваффақиятли ишлаши транспорт ташкилотларининг пухта ишлашига ҳал қилувчи равишда боғлиқдир.

Транспорт ва алоқа корхоналари ҳали талаб қилинган даражада ишлаётганлари йўқ. Тошкент темирйўл бўлимининг раҳбарлари ва партия ташкилоти поездлар ҳаракати даражасини оширишга эриша олганлари йўқ. Ҳали ҳам корхоналардан кўмир, минерал ўғитлар, цемент, темир-бетон буюмлари ва бошқа юклар ўз вақтида олиб чиқиб кетилмаяпти.

Шаҳар ва район партия комитетлари транспорт воситаларидан самарали фойдаланилишини бўш контроль қиладилар, ҳам транспортчилар, ҳам улар хизматидан фойдаланаётганларнинг юк ташишни пухта ташкил этиш, юк операциялари пайтида бекор туриб қолишларни камайтириш учун масъулиятини оширмайдилар.

Пассажир транспорти ишида, айниқса, камчиликлар жуда кўп. Бу транспорт ишини яхшилаш бўйича кўп қарорлар қабул қилинган. Лекин ҳозирча ишда ўзгариш сезилмаяпти. Автобуслар ва транспорт бошқа турларининг бир меъёрда ҳаракат қилишига риоя этилмайди. Шу сабабли кишилар ишга кеч қолади, вақтларини беҳуда сарфлайди. Буларнинг ҳаммаси аҳолининг эътирозига сабаб бўлмоқда. Шаҳар ва район партия комитетлари эса бундай камчиликлар билан муроса қилиб келмоқдалар. Улар транспортда меҳнат ва ҳаракат интизомини мустаҳкамлаш учун аниқ мақсадни кўзлаган доимий иш олиб бормайдилар.

Бу йил транспортчилар қўшимча равишда 500 минг тонна юк ташиш ва 3 миллион нафар пассажирни манзилга элтиб қўйиш, хизмат кўрсатиш маданиятини яхшилаш мажбуриятини олдилар. Меҳнат коллективларидаги бутун ташкилотчилик ва сиёсий иш ана шу марралар эгалланишига қаратилиши керак.

Қишлоқ хўжалигидаги ишларнинг аҳволи бундан буён ҳам область партия ташкилотининг доимий диққат-эътиборида туриши керак. Бу соҳадаги муваффақиятларга қарамай, ҳали тармоқдаги имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланилмаяпти.

1984 йилда 26 хўжалик давлатга пахта топшириш планини бажара олмади. Бу хўжаликлар пландагидан 8,5 минг тонна кам пахта етказиб бердилар. Оққўрғон районидаги 12 та хўжаликдан 5 таси, Ўрта Чирчиқ районидаги 14 та хўжаликдан 5 таси, Пискент районидаги 9 та хўжаликдан 4 таси ана шундай қолоқ хўжаликлардир. Қолоқ бригада ва хўжаликларни илғорлар даражасига кўтариш пахта етиштиришни кўпайтиришнинг катта резервидир.

Пахта тайёрлаш ва уни қайта ишлаш сифати масалалари партия, совет органлари, хўжалик раҳбарларининг доимий диққат-эътиборида туриши лозим. Бу соҳада кўрилган чораларга қарамай ҳали ҳамма нарса ҳам кўнгилдагидек эмас. Бу эса пахта тозалаш заводларининг раҳбарлари пахтанинг тўла сақланишини таъминлаш, уни қайта ишлашда технологик талабларга қатъий риоя этилиши учун талабчанликни оширишни тақозо этади.

Район партия комитетлари, область ва район агросаноат бирлашмалари, хўжаликларнинг партия ташкилотлари ва раҳбарлари дон экинлари етиштиришдаги жиддий камчиликларни бартараф этиш учун қатъий чоралар кўришлари зарур. Ўтган йили Бўка, Бекобод, Янгийўл районларида шоли ҳосилдорлиги беш йилликнинг ўртача йиллик кўрсаткичларига нисбатан камайди. Паркент районида маккажўхори ҳосилдорлиги гектар бошига атиги 30 центнерни, Оҳангарон районида 31 центнерни ташкил этди.

Ерга, биринчи навбатда суғориладиган ерга ана шундай муносабатда бўлишга келгусида йўл қўйиш мумкин эмас. Хўжаликлар раҳбарлари ва мутахассисларининг деҳқончилик маданиятини ошириш, ички хўжалик ихтисослаштиришни чуқурлаштириш, ҳосилдорликни ошириш, экин парвариши ва ҳосилни йиғиштириб олишда механизациялаш даражасини кўтариш, маҳсулот етказиб бериш бўйича план ва мажбуриятларга қатъий риоя этилиши учун шахсий масъулиятларини кучайтириш керак.

Хўжалик раҳбарларининг, биринчи навбатда колхоз-совхозлар мутахассисларининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши соҳасидаги вазифаларига асоссиз равишда аралашишдан иборат нотўғри практикага қатъий барҳам бериш, буйруқбозлик билан шуғулланмасдан кенгашиб иш кўриш, хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларининг фикрини ҳисобга олиш, уларга ишониш, уларни ўз вазифаларига ижодий муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш лозим.

Чорвачиликдаги аҳволни яхшилаш область партия комитети, район партия комитетлари, совет органлари учун ўта муҳим вазифадир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVII, XVIII пленумларида бу соҳада жиддий қолоқликка йўл қўйилганлиги муносабати билан асосли равишда ташвишланиш билдирилди.

Ўтган йил якунларига кўра Оҳангарон, Ғалаба, Ўрта Чирчиқ районларининг хўжаликлари давлатга гўшт сотиш, Оққўрғон, Оҳангарон, Бўстонлиқ, Ғалаба, Паркент ва Чиноз районлари давлатга сут сотиш планларини бажара олмадилар.

Бу район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари чорвачилик билан чуқур ва мунтазам шуғулланмасликлари, афтидан бу тармоқни пахтачиликка нисбатан иккинчи даражали, деб ҳисоблашлари оқибатидир. Кўпгина хўжаликларда чорва ва парранда маҳсулдорлигини ошириш, гўшт, сут, тухум етиштиришни кўпайтириш имкониятлари ишга солинмаётганлигини фақат шу билан изоҳлаш мумкин. Уюшқоқсизлик ва интизомсизлик ҳолларига, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари талаб этаётганидек, принципиал баҳо берилмаяпти.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, бошланғич партия ташкилотларининг ана шундай муносабатидан фойдаланаётган айрим раҳбарлар наслчилик, зоотехника ишини яхшилаш, озуқа базасини мустаҳкамлаш ўрнига қўшиб ёзиш, кўзбўямачилик билан шуғулланишда давом этмоқдалар.

Шуниси ташвишланарлики, айрим партия раҳбарлари бундай ҳолларга сиёсий баҳо бермаяптилар. Улар бу экономикага зарар етказмайди, деб ҳисоблашмоқда. Бу жиддий хатодир. Бундай хатти-ҳаракатлар жуда катта зарар етказади. Бу биринчи навбатда социалистик мусобақа самарадорлигига зарар етказади. Чунки ана шундай ҳолда мусобақада ҳалол ва сидқидилдан меҳнат қилаётганлар эмас, балки турли кўзбўямачиликлар қилишга, давлатни алдашга уста бўлганлар ғолиб чиқади ва улар ўзларига тегишли бўлмаган мукофотларни олишади.

Ҳозирги пайтда партия комитетлари, совет ва хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг бутун ташкилотчилик фаолияти ҳар бир колхоз, совхоз, фермада чорва қишловини ўтказиш бўйича тадбирларни сўзсиз бажаришга қаратилиши зарур.

Ферма ва комплексларда ишлаётган кишилар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиш, уларнинг юксак унумли меҳнат қилишлари ва дам олишлари учун зарур шароитларни яратиш керак. Бу ерда гап фақат маиший хона ва қизил бурчак бор-йўқлиги тўғрисидагина кетаётгани йўқ. Барча чорвачилик бинолари иссиқ ва қуруқ бўлишига, чорвадорлар учун иссиқ овқат ташкил этилишига эришиш керак. Улар муайян кунларда иш жойларида ҳам кундалик, ҳам камёб моллар харид қила олишлари лозим. Бу ишда район, қишлоқ Советлари, касаба союз ташкилотларининг ролини ошириш керак.

Илғор тажриба, колхоз ва совхозлар меҳнаткашларининг ташаббусларини кенг қўллаб-қувватлаш ва ёйиш, тартиб, уюшқоқлик, интизомни мустаҳкамлаш — бу қишлоқ хўжалиги ходимларининг 1985 йил учун қабул қилган юксак социалистик мажбуриятларини муваффақиятли равишда бажаришга ҳал қилувчи даражада таъсир кўрсатадиган омиллардир. Ҳозир барча қишки агротехника тадбирлари комплексини уюшқоқлик билан ўтказиш муҳимдир. Бу билан беш йилликнинг сўнгги йилида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг барча соҳаларида энг юқори самарага эришишга асос солинади.

Шу муносабат билан партия, совет, хўжалик органларининг қишлоқда меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш бўйича ташкилотчилик ва сиёсий ишлари тўғрисидаги масалага алоҳида тўхталиш лозим. Афсуски, ҳозирча бунинг устидан зарур даражада назорат ўрнатилмаган.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари бу масалаларни алоҳида назорат остига олишлари керак. Улар 1985 йил ҳосилини колхоз ва совхозларнинг ўз меҳнат ресурслари билан йиғиштириб олиш учун ҳамма чораларни кўришлари лозим.

Савдо, умумий овқатланиш, маиший ва коммунал хизматдаги мавжуд камчиликларни бартараф этиш область партия ташкилотининг муҳим вазифаларидан биридир. Бу участкада ижобий ўзгаришлар ҳали сезилмаяпти. Ўтган йили давлат савдоси корхоналарининг ҳар учтасидан биттаси, матлубот кооперацияси ва маиший хизмат кўрсатишдаги ҳар икки корхонадан биттаси планларни бажара олмади.

Ҳали ҳам айрим моллар билан таъминлашда узилишлар, молларни беркитиб қўйиш, чайқовчиларга шериклик қилиш ҳоллари учраб турипти. Ўз-ўзига хизмат кўрсатиш ва комиссион савдо жуда бўш ривожланяпти. Корхоналар, даволаш, мактаб ва мактабгача болалар муассасаларида умумий овқатланишни яхшилаш тўғрисида етарлича ғамхўрлик қилинмаяпти.

Шаҳар ва район партия комитетлари, халқ депутатлари область ва Тошкент шаҳар ижроия комитетлари савдо бошқармалари, область матлубот союзи фақат оғизда эмас, амалда ҳам мавжуд камчиликларни бартараф этиш бўйича ўз фаолиятларини тубдан қайта қурадиган пайт келди.

Планлар ва қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши пировард натижада экономикага партиявий раҳбарлик савиясига, шаҳар ва район партия комитетларининг, ҳар бир бошланғич, цех, партия ташкилотининг, ҳар бир партия группасининг иш услубига боғлиқдир, деб таъкидлади докладчи. Меҳнат коллективларига мажбуриятларда белгиланган марраларни эгаллаш учун аниқ, конкрет тадбирларни ишлаб чиқишда ёрдам бериш, омманни беш йиллик якунловчи йили планларини бажариш ва ошириб бажаришга сафарбар этиш бўйича ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кенг авж олдириш, бу ишлар марказини бевосита иш жойларига, бригада ва участкаларга кўчириш, ишларнинг аҳволини мунтазам равишда анализ қилиб туришни таъминлаш, етилган масалаларни қайд қилибгина қолмасдан уларни малакали ҳал этишда кўмаклашиш, партия кучларини жой-жойига қўйишни яхшилаш, коммунистларнинг авангардлик ролини, уларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш барча партия ташкилотларининг бурчи, биринчи галдаги вазифасидир. Ҳамма жойда мажбуриятларнинг бажарилиши устидан мунтазам назоратни йўлга қўйиш, юксак уюшқоқлик ва интизом муҳитини яратиш, уюшқоқлик билан актив ишлашни таъминлаш керак. Шу мақсадларда область коммунистлари, барча меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР Олий Советига ва халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайловларни, совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги Ғалабасининг 40 йиллигини, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVII съездини кутиб олиш учун юксак сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги руҳида ишлаётганликларидан тўла фойдаланиш даркор.

Область меҳнаткашлари беш йилликнинг сўнгги йилида ҳал қилиши лозим бўлган масъулиятли ва мураккаб вазифалар барча раҳбар кадрларга янада юқорироқ талаблар қўяди. Улар фаолиятини баҳолашда асосий мезон раҳбарларнинг ҳар қандай қийинчиликларга қарамай ҳар бир корхона ва хўжаликда режаланган нарсаларни амалга ошириш маҳорати бўлиши керак.

Область партия ташкилотида кадрлар билан ишлаш ишонч, юксак партиявий интизомлилик, раҳбарларнинг онглилиги ва масъулияти асосига қурилгандир. Шу билан бир қаторда кадрларга ишончни уларга юксак талабчанлик билан қўшиб олиб бориш керак. Чунки, ҳали айрим участкаларда топширилган иш учун сидқидилдан жонкуярлик қилмаётган, етарлича ташаббускорлик, мустақиллик, қатъият ва куч-ғайрат кўрсатмаётган кишилар бор.

Шундай ходимлар ҳам борки, улар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг принципиал йўлига қарамасдан хизмат вазифаларини суиистеъмол қилмоқдалар, партия ва давлатни алдашяпти, юқорида таъкидланганидек, кўзбўямачилик, қўшиб ёзиш билан шуғулланмоқдалар.

Кўпгина ходимлар бу ва бошқа қилмишлари учун ишдан олиниб, партиявий жавобгарликка тортилдилар.

Область партия комитети бундан буён ҳам партия ва давлат интизомини бузаётган, хизмат вазифасини суиистеъмол қилаётган раҳбарлардан қатъият билан халос бўлиб бориши керак.

Шаҳар ва район партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари республикамиз ва областимизнинг ҳамма жойида маънавий-психологик муҳитни соғломлаштириш бўйича олиб борилаётган мураккаб ишдан четда турмасликлари, бу ишда бошланғич партия ташкилотларининг ролини бутун чоралар билан оширишлари керак.

Шу муносабат билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумида қилинган докладда келтирилган ушбу сўзларни яна бир бор ёдга солишни истардик: хўжалик ва маданий қурилишнинг барча участкаларида кўпгина жиддий хатолар ва қўпол нуқсонларга йўл қўйилди. Биз камчиликлар билан муроса қилиб келдик. Шундай бўлган эди. Лекин энди бундай бўлмайди. Аҳволни тўғрилаш учун бутун куч-ғайратни сарфлаш керак. Биз тартиб ўрната олмасак буни бизнинг ўрнимизга бошқалар қилади. Партия бунга йўл қўймайди.

Ўртоқ К. У. Черненко таъкидлаб ўтганидек, бугунги кунда партиявийликнинг энг муҳим мезони бўлиб коммунист қандай ишлаётганлиги ва ўзини тутаётганлигигина эмас, шунингдек, у камчиликлар билан нақадар қатъиятли, актив курашаётганлиги, ишдаги умумий аҳволни қандай яхшилаётганлиги хизмат қилади. Шу позициядан туриб барча бўғинлардаги раҳбарларга талабчанликни ошириш, уларнинг шахсий масъулиятини кучайтириш, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш, тарбиялаш билан янада чуқурроқ шуғулланиш, совет, касаба союз, комсомол, хўжалик ишининг барча участкаларини малакали, чуқур билимли ходимлар билан мустаҳкамлаш керак.

Раҳбарларни тарбиялашда, уларнинг айримларидаги манманлик, хотиржамлик кўринишларига қарши курашишда контроль ва ижрони текшириш ролини ошириш, Советлар, касаба союз, комсомол, халқ контроли иш форма ва методларини такомиллаштириш, сайлаб қўйиладиган актив жанговарлигини кучайтириш лозим.

Партия XXVI съездида, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумларида белгиланган ҳамма нарсани ҳаётга татбиқ этиш бизнинг муқаддас вазифамиздир. 1985 йилда саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги, транспорт, алоқа, фан ва маданиятни ривожлантиришда, меҳнаткашлар турмуш фаровонлигини оширишда янги меҳнат ғалабалари ва ютуқларга эришиш шон-шараф ишимиз, партиявий ва ватанпарварлик бурчимиздир.

Ўртоқ Т. А. Алимов пировардида область коммунистлари, барча меҳнаткашлари Ленин партияси кўрсатмаларини амалга ошириш учун куч-ғайратларини аямайдилар, социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшадилар, деб КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини ишонтирди.

Шундан сўнг музокаралар бошланди. Сўз Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **У. У. Умаров**га берилади.

— Республика пойтахтининг коммунистлари, барча меҳнаткашлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари, шунингдек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларига амал қилган ҳолда беш йиллик сўнгги йили планлари ва мажбуриятларини муваффақиятли бажаришга, буюк Ғалабанинг 40 йиллиги ҳамда стахановчилар ҳаракатининг 50 йиллигини меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб олишга қарор бердилар. Шаҳарда КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақа кенг авж олиб кетди. Мамлакатимиз илғор корхоналарининг икки кун тежалган материаллар, хомашё ва ёнилғи ҳисобига ишлаш ташаббуси қизғин қўллаб-қувватланмоқда. КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми талаблари асосида идеологик ва сиёсий-тарбиявий иш савияси бирмунча ортди.

У. У. Умаров шаҳар партия ташкилоти фаолиятидаги камчиликларни батафсил анализ қилиб берди. Жумладан, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, кадрларни, айниқса, ўрта бўғин кадрларини танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш учун ҳамма иш қилинмаган. Капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволи ташвишга солмоқда. Турар-жойларни фойдаланишга топшириш планлари бажарилмаяпти.

Кейинги пайтларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларига мувофиқ коммунистларнинг ўз ишлари тўғрисида ҳисоб беришлари йўлга қўйилди. Раҳбарларга коллективдаги ишларнинг аҳволи учун талабчанлик ортди. Бу ишни бундан буён ҳам қатъият билан изчил давом эттириш керак.

Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумининг директори **Н. И. Гусаков** коллективда ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишларни йўлга қўйиш тажрибаси тўғрисида гапириб берди. Бу ерда топшириқни бажара олмаётган бирорта ҳам одам йўқ. Беш йилликнинг тўрт йили мобайнида планга қўшимча равишда кўплаб миқдорда чорвачилик маҳсулотлари етиштирилди. Ўтган йили олинган соф фойда 1 миллион сўмликдан ортди. Бу планда кўзда тутилганидан икки баравар кўпдир.

Ҳозир, январь ойида ҳам бир кеча-кундузда ҳар бир сигирдан 11 килограммдан кўпроқ сут соғиб олинмоқда. Бунга чорва моллари яхши парвариш қилинаётганлиги, озуқадан оқилона фойдаланилаётганлиги туфайли эришилмоқда. Беш йилликнинг сўнгги йилида ҳар бир сигирдан 5 минг килограммдан сут соғиб олиш мўлжалланмоқда.

Н. И. Гусаков жиддий камчиликлар ва фойдаланилмаётган резервлар тўғрисида ҳам гапирди. Ўтган йили 3 та бригада иш натижалари совхознинг ўртача кўрсаткичидан паст бўлди. Наслчилик ва селекция ишини яхшилаш учун кўп иш қилиш керак. Коллективга турар-жой ва маданий-маиший объектларни қуришни тезлаштиришда ёрдам бериш лозим.

Октябрь революцияси номидаги тепловоз-ремонт заводининг электр слесари **Т. Ф. Чередникова**нинг нутқи қизиқиб тингланди.

— Мен меҳнат қилаётган бригада,— деди у,— бу йил, уч кун тежалган электр энергияси ҳисобига ишлаш мажбуриятини олди. Бу ташаббус барча цехларда қўллаб-қувватланди.

Завод республика юбилейи йилида планга қўшимча равишда кўплаб маҳсулот ишлаб чиқарди. Аммо пўлат қуйиш топшириғини, социалистик мажбуриятларни бажара олмади.

Бунга нима тўсқинлик қилаяпти? Биринчи навбатда ишни ташкил этиш даражасининг пастлиги, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми бузилишидир. Ҳамон ишга кеч қолишлар ва шу сабабли машина-ускуналарнинг бекор туриб қолиши ташвиш туғдирмоқда.

Партия комитети ва цех партия ташкилотлари интизомни бузувчи ходимларга зарур даражада талабчанлик қилмаяпти. Ҳозирча биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларини амалда бажаришдан кўра кўпроқ бу қарорларни бажариш зарурлиги тўғрисида гапиряпмиз, дейди Т. Ф. Чередникова. Интизомни бузувчилар атрофида муросасизлик, қатъий талабчанлик муҳитини вужудга келтириш керак. Шаҳар партия комитети транспорт ва телефон алоқаси ишини яхшилаш масаласи билан жиддийроқ шуғулланиши керак.

Беруний номидаги Тошкент политехника институтининг ректори **К. С. Аҳмедов** ўз сўзида республикадаги бу энг йирик олий ўқув юртида ўқув-тарбия ишларини яхшилаш, илмий тадқиқотлар самарадорлигини ошириш, фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш масалаларига тўхталди. Институт ректорати, партия комитети, профессор-ўқитувчилар составини таълим-тарбия жараёнини мунтазам такомиллаштириб боришлари, институтда юқори малакали мутахассислар тайёрланишини таъминлашлари зарур.

Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхознинг раиси **А. Абдуҳолиқов** хўжаликда ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишларни йўлга қўйиш тажрибаси билан ўртоқлашди, коммунистлар ва барча меҳнаткашлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларини амалга ошириш, буюк Ғалабанинг 40 йиллиги ва стахановчилик ҳаракатининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун амалга ошираётган ишларини гапириб берди. У колхоз аъзолари ўн биринчи беш йиллик сўнгги йили учун қабул қилган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар, деб ишонтирди.

— Районимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари, — деди Ғалаба район партия комитетининг биринчи секретари **Ю. Толипов**, — Озиқ-овқат программасининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ўтган йили давлатга пахта ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари сотиш планлари муваффақиятли бажарилди. Пахта таннархи сезиларли даражада арзонлашди, тола сифати яхшиланди.

Бироқ, райондаги уч хўжалик пахта тайёрлаш планини бажара олмаганлиги ташвишлантирмаслиги мумкин эмас. Ғалабаликлар ўтган йили каноп, гўшт ва сут етиштиришда қолоқликка йўл қўйдилар. Айрим хўжаликларда қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги ортмаяпти, меҳнат унумдорлиги секинлик билан ўсмоқда. Меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг прогрессив усулларини қатъият билан жорий этиш керак.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

22 январда Тошкент область партия ташкилоти ревизия комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Комиссия раиси А. Н. Кудинов 1984 йил якунлари ва 1985 йилда контроль-ревизия ишларини бажариш бўйича вазифалар тўғрисида ахборот берди.

Мажлисда партия комитетлари молиявий-хўжалик ҳаётида, коммунистлар томонидан аъзолик бадалининг тўланишини ташкил этишда, меҳнаткашлардан келаётган хат ва аризаларни кўриб чиқишда жиддий камчиликлар борлигига эътибор қаратилди.

Область партия ташкилоти ревизия комиссияси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми ва Тошкент область партия комитетининг IV пленуми қарорлари асосида контроль-ревизия ишларини кучайтириш юзасидан зарур тадбирларни белгилаб олди.

Комиссиянинг 1985 йилги иш плани тасдиқланди.

Биз мактаб билан ишлаб чиқаришни бир-бирига нақадар кўпроқ яқинлаштирсак, ислоҳотнинг самараси шу қадар салмоқли бўлади.

К. У. ЧЕРНЕНКО.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДАГИ ЎРТА МАКТАБЛАР, ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИ, ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТЛАРИНИНГ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ «УМУМИЙ ТАЪЛИМ ВА ҲУНАР МАКТАБИНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ» ТЎҒРИСИДАГИ ҚАРОРИНИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН АМАЛГА ОШИРАЁТГАН ИШЛАРИ ТАЖРИБАСИДАН.

ҲАФТАНИНГ БИР КУНИ

КОМБИНАТДА

ЁШЛАРНИНГ ИККИНЧИ УЙИ

Чирчиқ шаҳридаги 1-ўқув ишлаб чиқариш комбинатининг ташкил топганига саккиз йил бўлди. Шинамгина бир қаватли бино, озода ва ёп-ёруғ фойенинг икки томони гулзор. Коридор деворларидаги стенд ва диорамалар, панно ва фотогазеталарда комбинат ҳаёти акс этади.

— Буларнинг ҳаммаси ўқувчилар қўли билан яратилган,— дейди шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири Дароб Йўлдошев,— болага касб ўргатиш учун имконият ва қулай шароит яратиб беришда ҳам гап кўп экан. Комбинатда шаҳардаги 6 та ўрта мактабнинг ўқувчилари касб ўрганишяпти. Улар трансформатор заводи ҳамда пойабзал фабрикасига бириктириб қўйилган.

Ўқув комбинатининг директори Борис Кричевский бизни цехларга бошлади. Дид билан безатилган саранжом-саришта хоналарни айланар эканмиз, бу ерда эстетик тарбияга жиддий ёндошилаётганлигига ишонч ҳосил қиламиз. Мастер Раиса Гий бошқараётган пойабзал тикиш цехига кирдик. 30 га яқин тикув машинаси ишга шай ҳолда турибди. Қизлар эса график бўйича пойабзал фабрикасига чиқиб кетишган экан. Қарангки, уларни авваламбор саранжом-саришталикка ўргатишибди. Иш унумли бўлсин деб, ҳатто кейинги сафар тикадиган пойабзаллари учун ҳам материални бичиб, тайёрлаб, ҳар қайсиси ўз машинасига қўйиб кетибди.

— Фабрика ишчилари ҳам ўқувчиларимиз кўмагига суяниб қолишган,— дейди илмий мудир Юрий Ошченков,— деярли кўпчилик ёшларимиз эртанги кунда қайси бригадада, кимнинг ёнида ишлашларини аниқ билишади.

Асбобсозлик цехида иш қизиётган экан. Мураббий Владимир Нехорошев ўқувчиларга касб ўргатишда катта тажриба орттирган. Бу ерга 6 та мактабдан ҳар куни деярли йигирмадан ортиқ ўқувчи келиб ҳунар ўрганади. Лекин хонадан темир чиқиндиларини топа олмайсиз, тозалик, саранжом-саришталик кўриниб турибди. Станоклар устида кераклй асбоблар тартиб билан териб қўйилган. Бир чеккага эса станокдан фойдаланувчиларнинг фамилиялари ёзилган. Владимир Нехорошев 6-разрядли слесарь, унинг қўлида тарбияланаётган ҳар бир ўқувчи эса камида иккинчи разрядни олади. Борди-ю, ўсмирин заводда ишламай, олий ўқув юртига йўл олса ҳам ҳунар доимо у билан бирга. Бу ерда ҳунар ўрганаётганларнинг кўпи оталиқ ташкилотлари бўлмиш трансформатор заводига кириб ишлаш ниятида. Завод ишчиси бетоб бўлиб, ишга чиқолмаса, юқори синф ўқувчиларидан биронтаси унинг ўрнини бемалол боса олади.

— Айниқса,— дейди мураббий,— 12-мактаб ўқувчиларидан Б. Аҳмедов, А. Ҳусановларга исталган ишни ишониб топшириш мумкин.

Монтаж цехида қизларнинг қўли қўлига тегмайди. Улар ҳам трансформатор заводининг бўлажак ишчилари. Ҳар бир синф ўқувчилари завод подстанцияси учун кунига 20—30 тадан электр симлар системасидан иборат потоклар тайёрлаб беришади. Демак, улар ҳафтасига 140—150 тадан поток тайёрлаб топширадилар. Бу — завод учун катта фойда. Шунинг учун ҳам завод маъмурияти коммунистик меҳнат ва ишлаб чиқариш илғори, мастер Ольга Александровна Толочкога мактаб ўқувчиларига касб ўргатишдек муҳим вазифани топшириб қўйган. Ольга Александровна биз берган саволларга жавоб бераяпти-ю, лекин бутун диққат-эътибори шогирдларида. Улар қилаётган ишни зимдан кузатади.

— Шогирдларимдан жуда мамнунман,— дейди у фахр билан.— 12-мактаб ўқувчилари А. Алижонова, У. Холмирзаева, 17-мактабдан А. Бекирова, П. Ибрагимова, Б. Юсуфбоевалар намунали хулқлари, чаққон ва меҳнатсеварликлари билан ажралиб турадилар.

— Афсус ҳозир қиш-да, — дейди директор Борис Кричевский. — Ёзда мактабимиз боғини бир кўрсангиз эди. Болаларнинг ўзлари турли хил гуллар экиб ўстирадилар. Уларнинг ҳаммаси ҳам меҳнатсевар. Кўпчилик ота-оналарнинг фарзандлари келажагидан кўнгиллари тўқ. Чунки болалар бу ерда кўп нарсаларни ўрганяптилар. Яна шуни айтишим керакки, биз мураббийлар ҳам ўзаро мусобақалашиб ишлаймиз. О. Толочко, Ф. Дергунова, В. Нехорошев, Д. Кревчик, А. Терехинлар доимо пешқадам.

Комбинатда ислоҳот программаси бўйича олиб борилаётган барча ишлар диққатга сазовор. Бу ерда ўқувчиларни ўз-ўзига хизмат қилишга кўниктириш, меҳнат таълими билан узвий равишда боғланган ҳолда иқтисодий тарбиялаш таъминланмоқда, улар ишлаб чиқариш муносабатларига амалий равишда қўшилиб, социалистик мулк, план, меҳнат, ишлаб чиқариш интизоми ҳамда иш ҳақи тўғрисида аниқ тасаввур олмоқдалар, меҳнат билан топилган ҳар бир сўмни қадрлашга ўрганяптилар. Ўқувчилар ишлаб топган маблағнинг бир қисми улар ўқиётган мактаб ихтиёрига берилмоқда.

Ҳа, ўқувчиларнинг комбинатни иккинчи уйимиз, деб аташлари бежиз эмас. Бу ерда ҳаёт қайнамоқда, аниқроғи, эртанги кун учун, малакали ишчилар тайёрлаш ишига пухта пойдевор қўйилмоқда.

М. ШАРИПОВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

● Суратларда: ўқув ишлаб чиқариш комбинатининг слесарь-асбобсозлар, пойабзал тикув ҳамда монтаж цехларида машғулот пайти.

Б. Кричевский фотолари.

* *

ДАВР ТАЛАБИ БУ

Ҳаёт бир ерда қотиб турмайди, у ҳамиша ҳаракатда, ривожланишда. Мактаб ислоҳотининг янги программаси эълон қилинишини ана шу ривожланишнинг табиий, мантиқий бир босқичи дейиш мумкин. Мактаб ҳаётида худди мана шундай босқични давр талаб этмоқда эди ва бу ислоҳот биз педагоглар учун айни муддао бўлди. Чунки бизнинг ўқитиш услубимиз эскириб бораётганлиги, замондан орқада қолаётгани сезилиб қолган эди.

Ислоҳот программасини ҳаётга тадбиқ қилиш йўлида ишга киришдик. Аввалам бор мактабимиз моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун аниқ ишлар режасини тузиб чиқдик, ўқитувчи кадрларнинг ғоявий-сиёсий тайёргарлиги ва дарс бериш савиясини текшириш юзасидан тез-тез аттестациялар ўтказдик, суҳбат ва лекциялар уюштирдик. Дарс бериш ва тарбиянинг бутунлай янгича услубига ўтдик. Бунда биз ҳар бир ўқувчининг дунёқараши, характери, фикрлаш қобилиятини ҳисобга олдик.

Мактаб ислоҳоти характерининг кўп ёқламалиги билан диққатга сазовордир. Мактабимизда ўз мазмунини, услуб ва методини, ўқитиш ва тарбия йўналишини, ишлаш шароитини ўзгартирмаган бирон бир бўғин қолмади. Ўқув кабинетлари — лабораториялар зарур ўқув қўлланмалари, кўргазмали воситалар билан қайта жиҳозланди. Дарс ўтишда техника воситалари ва тарқатма материаллардан фойдаланиш йўлга қўйилди. Ҳар бир синфхонага фильмотека, диатека ҳамда фонотекалар ўрнатилди. Деярли ҳар бир кабинет автоматик бошқарув системаси ва доскасига, тематик таблоларга эга. Физика ва математика ўқитувчилари микрокалькуляторлардан фойдаланиб дарс ўтадилар, автоматик бошқарув системасида ўқувчилар билимини назорат қилиб турадилар. Буларнинг ҳаммаси дарслар сифати ва ўқув-тарбиявий ишларимиз самарадорлигини оширмоқда. Педагогларнинг ҳар бир дарсга ажратилган вақтлари тежалмоқда, ўқувчилар учун эса ўтилаётган фан ҳақида кенгроқ тасаввурга, чуқур ва пухта билимга эга бўлиш имконияти туғилмоқда.

МАКТАБ БУГУН ВА ЭРТАГА

Биз Москва, Волгоград, Ростов шаҳарларининг энг намунали мактаблари тажрибасидан ўрганиб, уларнинг ислоҳот бўйича амалга ошираётган тадбирларини ўзимизда жорий этяпмиз.

Муваффақиятга кўпинча тарбия берувчи икки томоннинг ҳамкорлиги, ҳамфикрлиги туфайли эришилади. Демак, мактаб ва оила доимо биргаликда ҳаракат қилиши лозим. Шунинг учун ҳам биз ота-оналар билан ишлашни кучайтирдик. Улар ҳозир мактаб ҳаётига илгаригидан кўра кўпроқ жалб қилинмоқдалар. Хусусан, мактаб программасига ота-оналар дарсини киритдик. Бундай дарсларда турли касб эгалари бўлмиш ота-оналар қатнашадилар. Улар айтган таклиф ва мулоҳазалар, маслаҳатлар, синфда ҳикоя қиладиган ҳаётий лавҳалари ўқувчиларда жонли таассурот қолдиради. Ўтган йилнинг ўзида 150 киши ота-оналар комитетларида ишладилар, 300 киши эса болалар ўртасида турли мавзуларда суҳбат ва лекциялар олиб бордилар, 70 дан ортиқ ота-она эса саёҳат ва экскурсияларда иштирок этдилар. Яна 24 жамоатчи, активимиз ўқувчиларнинг қизиқишларига қараб тузилган тўгаракларни бошқардилар. Мана шу тариқа улар ислоҳотни амалга оширишга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

И. ЗЕЦЕР,
Чирчиқ шаҳридаги 20-ўрта мактаб директори.

ЎҚИТУВЧИ МУЛОҲАЗАЛАРИ

ҲАР БИР ЎҚУВЧИ ҲУНАР ЎРГАНСИН

Мен 1968 йилдан буён ўқувчиларга ҳунар ўргатиб келаман. Ўзим болалигимдаёқ дурадгорлик касбини ўрганишга киришган эдим. Кейинчалик бу касбни тўлиқ эгалладим. Ёшлигимда устозим айтган гаплар ҳамон ёдимда. Ўша ўгит-насиҳатларга амал қиламан, ўқувчиларнинг пухта билим эгаллашлари учун нима қилиш керак, кўпроқ шу ҳақда ўйлайман, изланаман. Айниқса, 4-, 5- синф болаларига кўпроқ эътибор беришга тўғри келади. Чунки улар бу ёшда касбнинг нозик, ўзига хос томонларини тез ўзлаштириш билан бирга, бу касбдан тез совиб қолишлари ҳам мумкин. Ҳар бир мураббий буни алоҳида ҳисобга олиши зарур деб ҳисоблайман. Болада бирон бир ишга ҳавас, қизиқиш туғилдими, буни дарҳол пайқаб олиб, рағбатлантириш, унинг кўнглига йўл топиб, ана шу рағбатни кучайтира бориш, қўл ураётган иши ўзи учун фойдали эканини «қулоғига қуйиш» зарур.

Илгарилари ўқув программасида бундай машғулотларга фақатгина икки соат ажратилар эди. Ислоҳотнинг бизга энг маъқул бўлган томонларидан бири шундаки, меҳнат дарси машғулотларига 4 соат ажратилди. Бу заруратни турмушнинг ўзи тақозо этмоқда. Ўқувчилар ёғочни ўйиб, нақш солишга қизиқишади, улар ясаган турли хил буюмлар меҳнат дарси хоналарига қўйилади.

Меҳнат таълими бўйича ҳар йили шаҳар миқёсида олимпиадалар ўтказилади. Мен касб ўргатаётган ўқувчилар ҳам ана шу кўрикларда қатнашиб ғолиблар сафидан ўрин олишади. Ҳунардан унар, деганларидек дарсларимизнинг самарасини амалда кўриб қувонамиз.

Ислоҳот талаблари асосида ёшларни меҳнатга жалб этиш, қизиққан касби бўйича қобилиятларини оширишни муҳим вазифалардан бири деб биламан.

Х. ТУРДИЕВ,
12-мактаб ўқитувчиси.

ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

КЎЗЛАРИНГИЗДА ҚУВОНЧ КЎРДИМ...

ҚИШЛОҚҚА МАКТУБ

Бекобод районидаги Дзержинский номли колхоз сут соғувчиси Моҳира ҲАТАМОВАГА:

— САЛОМ Моҳира опа! Сизнинг Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланганингизни эшитиб ғоят қувондим. Ҳамқишлоғим бўлганлигингиз билан фахрландим ва ушбу мактуб орқали сизни табриклашга аҳд қилдим.

Сиз бундай бахтга, мақсадга эришгунча не-не қийинчиликларни енгмадингиз. Сизни муштдеклигимдан таниганлигим, ҳаётингизни жуда яхши билганлигим учун ҳам бу гапларни дадил айтмоқдаман. Ахир ҳали ёддан кўтарилмаган болалик хотираларимнинг тўридан сиз ҳам жой олгансиз, қачон қишлоққа йўлим тушса, қаршимга пешвоз чиққансиз.

Билмадим, эҳтимол шу боисданми, ҳар сафар болалигимни ўйласам, сиз ҳам ёдимга тушасиз.

...Ўшанда, эндигина гул-гул очилиб келаётган 32 ёшингизда бир этак бола билан бева қолганингизда кўплар сизга ачинди, сиз учун куюнди. Таскин-тасалли бериб, меҳр-оқибат кўрсатдилар. Аммо барибир ҳеч ким оила бошлиғи — Абдураҳмон аканинг ўрнини боса олмади. Эшитганим бор, яқин қариндошларингиздан бири сизга «ёш умрингни хазон қилма, қайта турмуш қур» деб маслаҳат берганида узоқ вақт ўйланиб қолган экансиз, кейин эса кўзингизга ёш олибсиз. «Амаки, турмуш қурганим билан болаларимга ҳақиқий ота меҳрини топиб беролмайман-ку, бир кун келиб уларни ўкситмай, соғ-саломат вояга етказсам, шунинг ўзи мен учун катта бахт» деган экансиз.

Мана, бугун — орадан 18 йил ўтиб, ўша бахтга эришганлигингизнинг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Сиз ҳамиша яхшиларга ёндошдингиз, уларга ишондингиз, эргашдингиз, ўзингизни меҳнат билан овутдингиз. Йиллар ўтиши билан ўша ишонч, ўша ҳалол меҳнат сиз учун ҳақиқий бахт келтирди. Қувончингизни ҳам, бор шодлигингизни ҳам меҳнат орқали топдингиз, эл-юрт орасида обрў-эътибор қозондингиз. Хизматларингиз эвазига бир неча бор орден-медаллар билан тақдирландингиз.

Афсус, бир учрашганимизда ютуқларингиз ҳақида сўраганимда ўзингиз бир оғиз ҳам гапирмадингиз. «Эл қатори ишлаяпман-да» деб қўя қолдингиз. Аммо ҳамкасбларингиз, хўжалик раҳбарлари сиз ҳақингизда фақат илиқ гаплар айтишди. Тақдир тақозоси туфайли даладан фермага ишга келганингизни, тўққиз йил бузоқбоқарлик қилганингизни, сўнгги беш йил давомида эса соғувчилик қилаётганингизни ҳикоя қилиб беришди.

— Ўтган йили чорвадорларимиз пландаги 205 тонна ўрнига 207 тонна гўшт, 800 тонна ўрнига 861 тонна сут, 130 минг ўрнига 148 минг дона тухум етиштирдилар,— деди ферма мудири А. Жуманов. — Давлатга маҳсулот топшириш планлари ҳам ортиғи билан уддаланди. Бундан ташқари пландаги 300 бош ўрнига 361 бош бузоқ олинди. Зооветеринария қоидаларига қатъий амал қилиб иш юритиш туфайли аввалги йилгига нисбатан 130 та кўп мол сақлаб қолинди. Чорва моллари бош сони 1100 тага етди. Шундан 324 боши соғин сигирлардир. Ўтган йили уларнинг ҳар биридан 3300—3350 килограммдан сут соғиб олишга эришилди.

Шогирдларингиз Ортиқой Ашурова, Манзура Ҳазратқулова, Махфурат Ҳақназароваларнинг мамнуният билан сўзлашларича, улар сизнинг маслаҳат-ўгитларингизга амал қилиб, бу кўрсаткични янада оширибдилар. Ўзингиз эса тажрибали соғувчи Робия Алимова билан мусобақалашиб, 18 бош соғин сигирдан 65 тонна сут соғиб топширибсиз.

Ҳамкасбларингизнинг сўзларини тинглаб, уялинқираб ерга қарадингиз. Назаримда миқтигина жуссангиз шу лаҳзада янада кичрайиб, кулча юзларингиз дув қизаргандек бўлди.

— Озгина қунт — ҳафсала бўлса, бундай ютуққа ҳар бир соғувчи эришиши мумкин, — дедингиз бироздан сўнг бош кўтариб.— Бунинг учун сигирнинг феълини билиш, уни яхшилаб парваришлаш керак. Мен ҳар куни эрталаб соат 5 яримда фермага келаман. Аввало иш жойини тартибга келтириб, охурларга хашак соламан. Сўнгра сигирлар елинини ийдириб, «Тандем» аппаратида соғишни бошлайман. Лекин ёш сигирларни олти ойгача қўлда соғаман. Чунки бу аппарат уларнинг елинига тўғри келмайди, қўлланилса, мастит касаллигини келтириб чиқаради. Ҳозир ҳам шу тартибда иш юритяпман. Ҳар бир сигирга суткасига 14 озуқа бирлигида ем-хашак бериб, 9—10 литрдан сут соғиб олаяпман. Буларнинг барчаси фермамизда соғувчиларга зарур шарт-шароитлар яратиб берилаётганлиги билан боғлиқ.

Ҳақ гапни айтдингиз. Ферма айланганимизда бунга қатъий ишонч ҳосил қилдик. Молхоналар саранжом-саришта, асосий ишлар техника зиммасига юклатилган, озуқа цехи мунтазам ишлаб турибди. Қишлов учун жамғарилган 3,5 минг тонна силос, 2400 тонна сенаж, 600 тонна беда, 500 тонна табиий хашак ва бошқа озуқалардан тежаб-тергаб фойдаланилмоқда. Дам олиш хонаси эса дид билан безатилган. Ҳар ўн беш кунда социалистик мусобақага якун ясалиб, Ҳурмат супасида ғолиблар шарафига Меҳнат шуҳрати байроғи кўтарилади, пул мукофотлари топширилади.

Лекин сиз энг муҳим бир гапни айтмадингиз, аниқроғи айтишга истиҳола қилдингиз. Амалга оширилаётган бу ишларда тажрибали соғувчи, коммунист, устоз сифатида ўзингизнинг ҳам катта ҳиссангиз борлигини гапирмадингиз. Бироқ суҳбат мавзуи оилавий ҳаётингизга бориб тақалганда шодлигингизни яшира олмадингиз.

— Тақдирга минг қатла шукур, ҳаётимдан нолимайман, — дедингиз, мамнуният билан. — Фарзандларимнинг барчаси ўсиб-улғайиб, вояга етгач, ҳаётдан ўз ўринларини топиб олишди. Қизларим Муҳаббат, Маърифат, Мақсудалар шу қишлоқда яшашади, ширин оила қуришган. Турмуш ўртоқлари билан фарзандларини етаклаб кириб келишганда уйимиз нурга тўлгандек бўлади. Ўғлим Икромжон яқинда ҳарбий хизматдан қайтди, кенжатойим Матлуба Бекободдаги сирланган идишлар комбинатида оператор бўлиб ишлайди. Куёвларимдан ҳам хурсандман, ҳаммаси ҳам одобли, меҳнаткаш йигитлар. Каттаси — Абдурауф фермада шофёр, ўртанчаси — Ҳабибулла колхозда тракторчи, учинчиси — Абдусаид уч йил паррандачилик фермасини бошқарди, яқинда ўз соҳаси бўйича янада масъулроқ ишга ўтказишди. Шуларни ўйлаб, қувониб кетаман, ҳалол меҳнат қилган киши асло кам бўлмайди деган сўзнинг ҳақлигига яна бир бор иноnaman.

Биламан, бу сўзларни сиз юрак-юракдан айтдингиз. Кейин эса яна ширин хаёлларга берилдингиз. Шу лаҳзада кўзларингизда қувонч учқунлари порлади. Халақит бергим келмади, сизни танҳо қолдириб, оҳиста ортимга бурилдим. Бугун эса ўша сизни энтиктирган бахтиёр лаҳзаларни эслашни лозим топдим.

Ҳамиша омон бўлинг, бир-биридан қобил фарзандларингиз, бир-биридан ширин невараларингиз орзу-ҳавасини кўринг, Моҳира опа!

А. ҲАЙДАРОВ.

Халқаро ҳаёт

ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ

БЕРЛИН. ТАСС мухбири В. Смелов хабар қилади: Совет Иттифоқи Гитлер фашизми устидан қозонган Ғалабанинг ҳамда немис халқи нацист ваҳшийлардан озод қилинганлигининг 40 йиллигига тайёргарлик кўриш Германия — Совет дўстлиги жамияти бу йилги фаолиятининг асосини белгилайди. 6 миллион кишини бирлаштирган бу ташкилот юбилей тадбирларининг кенг кўламли программасини ишлаб чиқди.

Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги муносабати билан ГДРда анъанавий қуролдош қардошлик ҳафталиги ҳамда Германия — Совет дўстлиги ҳафталиги ўтказилади. Дўстлик жамияти шонли воқеага тайёргарлик доирасида кўргазмалар, сиёсий суҳбатлар ўтказади, булар эса маданий программани янада бойитади. Фашистлар Германиясини тор-мор этиш ва Европа халқини фашизмдан озод қилишда Гитлерга қарши коалициянинг асосий кучи — СССРнинг ҳал қилувчи ҳиссасини кўрсатишга, СССР, социалистик ҳамдўстликдаги бошқа давлатларнинг тинчликсеварлик сиёсатини пропаганда қилишга асосий эътибор берилмоқда.

Советларга қарши ва коммунизмга қарши уйдирмаларни, Ғарбнинг тарихни соҳталаштириб кўрсатишга, иккинчи жаҳон уруши натижаларини ва Европада бутун урушдан кейинги тараққиётни шубҳа остига қолдиришга уринишни фош этиш — Германия — Совет дўстлиги жамияти фаолиятининг муҳим жиҳатидир. Ғалабанинг 40 йиллигини байрам қилишга тайёргарлик, юбилей тантаналари ГДР билан совет халқлари ўртасидаги дўстлик ва қардошликни янада мустаҳкамлашга кўмаклашади. КПСС билан ГБСПнинг қардошларча жанговар иттифоқи асос солган бу дўстлик республика меҳнаткашларининг муқаддас иши бўлиб қолди.

СССР-нинг САМАРАЛИ ЁРДАМИ

АДДИС-АБЕБА, 22. ТАСС мухбири А. Елманов хабар қилади: Эфиопиянинг ғарбидаги Асоса шаҳрида совет кўчма госпитали ишлай бошлади. Бу госпитал қурғоқчиликдан азият чеккан аҳолига медицина ёрдами бериш учун бу мамлакатга келтирилди. Унинг хизматчилари 160 врач, медицина ҳамшираси ва техник ходимлардан иборат. Госпиталда поликлиника, юз ўринли касалхона, Африка шароитида беморларга хизмат қилишга мўлжалланган лабораториялар бор.

Табиий офат оқибатларини тугатишда СССРнинг Эфиопияга бераётган самарали ёрдами халқларимиз ўртасидаги муносабатларга асос қилиб олинган пролетар интернационализми принциплари турмушга татбиқ этилаётганининг яққол мисолидир, деди Эфиопия ишчи партияси Асоса область комитетининг секретари Дежене Ретта. Қурғоқчилик зонасидан кўчириб келтирилган 50 мингдан кўпроқ киши яқин вақт ичида жойлаштириладиган районда шу госпиталь хизматга тахт қилиб қўйилди, деб уқтирди у. Дежене Ретта совет врачлари Эфиопия ишчи партияси Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси қурғоқчиликка қарши кураш юзасидан ишлаб чиққан программани бажаришга муносиб ҳисса қўшадилар, уларнинг олижаноб меҳнати СССР билан Эфиопия ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади, деб ишонч билдирди.

ПОКИСТОНДА ОППОЗИЦИЯГА ҚАРШИ ЖАБР-ЗУЛМ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Зиёул Ҳақ эълон қилган парламент «сайлови»да қатнашмаслик ҳақида оппозиция қабул қилган қарорга жавобан Покистоннинг ҳарбий режими демократияни тиклаш ҳаракати раҳбарларига яна жабр-зулм қила бошлади.

ЮПИ агентлигининг хабар қилишича, ҳарбий маъмурлар демократияни тиклаш ҳаракати раҳбарларининг янги учрашувлари ўтказилишига йўл қўймасликка интилиб, оппозициячи иттифоқнинг уч раҳбарини «сайлов» тугагунча бўлган муддатга қамоққа ташлади, иттифоқнинг бошқа раҳбарлари кенгаш ўтказилмоқчи бўлган жойга боришларига йўл қўйилмади.

Оппозициянинг бир ёқадан бош чиқариб қилаётган ҳаракатларидан қути ўчган Зиёул Ҳақ министрлар кабинетининг шошилинч мажлиси ўтказилишини эълон қилди, бу мажлисда мамлакатда ҳарбий режим учун вужудга келган таҳликали аҳвол муҳокама қилинади.

● Америка жамоатчилиги АҚШ ҳозирги маъмуриятининг ирқчи Жанубий Африка Республикаси билан жиноятkorona ҳамкорлик қилаётганлигига қатъий норозилик билдирмоқда. Жамоатчилик Жанубий Африка маъмурларининг туб аҳолига нисбатан жабр-зулмларини қораламоқда, қамоқхоналардан сиёсий маҳбуслар озод этилиши, Оқ уйдан ЖАР ирқчилари билан ҳарбий ва иқтисодий алоқаларни узиш талаб этиляпти. «Ньюсуик» журналидан олинган ушбу суратда америкалик намойишчилар ЖАРнинг Вашингтондаги элчихонаси олдида.

ТАСС фотохроникаси.

ЭРОН - ИРОҚ ФРОНТИДА

✦ БАҒДОД. (ТАСС). Ироқ бош ҳарбий қўмондонлиги вакилининг хабар қилишича, кейинги кунлар ичида Ироқ авиацияси Форс кўрфазидаги Харк оролида жойлашган Эроннинг энг катта нефть терминали районида «денгиздаги учта йирик нишонга зарба берган».

Навбатдаги ахборотда айтилишича, ўтган куни фронтнинг шимолий участкасида Ироқнинг олдинги қисмлари душман позициясига ҳужум қилганлар. Жанг вақтида Эроннинг бир неча ўт очиш нуқтаси, пана жойлар, бошқа бинолар яксон қилинган, бир неча ўнлаб солдат ўлдирилган ва жароҳатлантирилган.

Бағдодда Эрон — Ироқ можароси юзасидан араб мамлакатлариаро комиссиянинг мажлиси тугади. Мажлисда региондаги аҳвол муҳокама қилинди. Комиссия аъзолари ҳар иккала томондан жуда кўп кишиларнинг қурбон бўлишига ва моддий зарар кўришига олиб келаётган урушни тезроқ тугатишга чақирдилар. Комиссия барча давлатларга мурожаат қилиб, уларни Эрон—Ироқ можаросини бевосита ёки билвосита чўзишга кўмаклашадиган ҳар қандай ҳаракатлардан воз кечишга даъват этди.

✦ НИКОСИЯ, 22. (ТАСС). Эрон ИРНА информация агентлигининг хабар қилишича, сўнгги 24 соат ичида Эрон қўшинлари Илам вилоятида Ироқ танкини ва бронетранспортерларини яксон қилганлар, бир неча сокчини ўлдирганлар. Узоққа отадиган артиллерия штабларини, ҳарбий омборларни, коммуникацияларни, шунингдек душман резервлари тўпланган районларни тўпга тутиб, унинг армияси ва техникасига талафот етказди.

ҚАҲРАМОНЛАР ОРАМИЗДА

ҲОЗИР ҲАМ САПЁР КАБИ

Уни Тошкентда кўпчилик яхши танийди. Самимий, дилкаш суҳбати, меҳнатсеварлиги, оддийлиги, камтар-камсуқумлиги, яхши фарзандларга оталигини доимо таъкидлайдилар. Унинг уруш йилларидаги жасорати ҳам, урушдан кейинги меҳнат фаолияти ҳам ҳавас қилса арзигудек.

Гитлерчиларга қарши кураш бошланган дастлабки кунлардан энг оғир жойда — фронтнинг олдинги сафларида бўлди. Лекин чинакам қаҳрамонлик кўрсатган пайтлари 1943 йил куз ойларига тўғри келади. Ўшанда мамлакатимиз жанубида Тамань ва Керчь ярим оролида Улуғ Ватан урушининг энг оғир жанглари бўлаётган эди. Ҳар бир кун, ҳар бир жанговар операция минг-минглаб одамлар тақдирини, қолаверса, бутун уруш тақдирини ҳал қилиши мумкин эди.

Мана, 1943 йил 14 октябрда мукофотга ёзилган тақдимномадан кичкина кўчирма:

«1943 йил 2 октябрида сержант Абдуллаев тун қоронғусида ўз сапёрлар группаси билан душманнинг тўсиқли жойига етиб келди. У ўтиладиган жой қилишга белгиланган ердан бошқа томонга душман билан отишма олиб бориш учун сапёрларнинг бир қисмини жўнатди. Ўзи эса ҳаётини хавф остида қолдириб, душманнинг мудофаа чизиғидан ўтиб, пулемёт ўқ узаётган жойга эмаклаб бориб, автоматидан ўт очиб, душман расчётини тор-мор қилди. Унинг ўқи саноқли қолган эди. Шу пайт гитлерчилар галаси бостириб кела бошлади. Шунда у ҳар галгидек, ўзини йўқотмай пулемётдан ўт очиб, бешта гитлерчини йўқ қилди. Шу тарзда ўртоқ Абдуллаев йўлак очиб, ундан танкларнинг бемалол ўтиб олишини таъминлади.

Батарейка районида танклар мудофаа чизиғини ёриб ўтиб, муваффақиятни давом эттирдилар. Гитлерчиларнинг миномет расчёти ва автоматчилари жанговар машиналаримизни ўтказиб юбориб, бу билан пиёда аскарларимизни танклардан ажратиб қўймоқчи бўлди. Сержант Абдуллаевнинг бир группа сапёрлари танкда эди. Улар Абдуллаевнинг буйруғи билан жанговар машинадан тушиб, жангга киришди.

Бу тенгсиз жангда ўттизга яқин гитлерчи ўлдирилди. Ўртоқ Абдуллаевнинг ўзи ўндан ортиқ гитлерчини йўқ қилди...»

СССР Олий Совети Президиумининг 1944 йил 16 майдаги Фармони билан сержант Самиғ Файзуллович Абдуллаев Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлиб, Ленин ордени ва «Олтин Юлдуз» медали билан тақдирланган эди. У қаҳрамонга хос жасоратини давом эттираверди. Айниқса, Севастополь яқинидаги Сапунгора тепалигида мардлик, жасорат ва фидокорлигини яна бир бор намойиш қилди. Шунинг учун ҳам бир неча мард жангчилар қатори унинг номи бу ердаги ёдгорлик тошига ўйиб ёзилган.

Урушдан қайтгач С. Абдуллаев ўн йил Ўзбекистон ССР Рассомлар союзини бошқарди. Шундан сўнг мана ўттиз йилдирки, республика санъат музейига директорлик қилмоқда. Ҳар куни бу ерга мингдан ортиқ томошабин келади. Санъат кошонасида гўзаллик билан ошно бўлгач, баъзилар директорнинг — таниқли рассомнинг суҳбатини олишга қизиқадилар.

С. Абдуллаев иш вақтинигина эмас, кечки дам олиш соатлари, якшанба кунлари ни ҳам кўпинча шу ерда ўтказади. Ишхонаси — унинг ижодхонаси ҳамдир.

Биз ҳам уни шу ерда учратдик. Хона картиналар билан тўла. Бу — рассомнинг ўз асарлари экан. Самиғ ака Улуғ Ғалабанинг 40 йиллигига бағишлаб шахсий кўргазмасини тайёрлаётган экан.

Рассомнинг асарларидан ташкил топган кўргазма яқин кунларда очилади. Уни Тошкентдан кейин Москвада Шарқ халқлари маданияти музейида, сўнг имкони бўлса Волгоградда ҳам намойиш этишмоқчи. Рассом қирқ йиллик ижодий фаолияти давомида яратган 150 дан ортиқ асарини саралаяпти. Албатта, улар орасида Улуғ Ватан уруши темасидаги асарлари муносиб ўрин олади. Булар минг-минглаб томошабинлар ҳурматига сазовор бўлган «Генерал Собир Раҳимов» портрети, «Жанговар эпизодлар» картинаси, «Генерал полковник Белоножко», «Генерал-лейтенант Норхўжаев» ва бошқа саркардаларнинг портретларидир. Автор яқиндагина тамомлаган асарини «Уч юлдуз» деб атамоқчи. Унинг иккинчи номи «Ажимушкай қаҳрамонлари» бўлиши ҳам мумкин. Бу картинасида рассом ўзбек халқининг ажойиб фарзандлари уч қаҳрамон — Б. Х. Эргашев, Б. Д. Бобоев, Ш. Умаров образларини тўлақонли яратишга ҳаракат қилган. Кўргазмага танлаб олинаётган асарлари орасида уруш йиллари ўзи қон кечиб ўтган манзиллар — Керчь, Ялта, Гурзуф, Артек пейзажлари ҳамда ижодий фаолиятининг дастлабки маҳсуллари бўлган машҳур «Уста Усмон», «Тошкент комиссарлари», «Дўстлик» картиналари ҳам албатта бўлади.

Рассомнинг шахсий кўргазмаси биринчи марта ташкил этилаётгани йўқ. 1977 йилда Тошкентда, ундан сўнг Ялтада, Ангренда томошабинлар олдида ҳисобот берган эди. Хусусан, 1978 йили Краснодарда ташкил қилинган кўргазмаси катта муваффақият қозонган. Бу ерда уруш ветеранлари билан ҳам унутилмас учрашувлар бўлганди. Собиқ батальон командири сумсклик Петр Иванович Видман билан ака-укалардек қучоқ очиб кўришганди. Сапёрлик ротасида бирга жанг қилган кичик сержант Жанбек Брафтов ҳам шу кўргазмага келиб, унинг очилишида нутқ сўзлаган.

Рассом собиқ қуролдошлари билан ҳали ҳам кўришиб туради, ёзишмалар олиб боради. Биз унинг хонасида бўлган кунимиз С. Абдуллаевга янги почтани келтириб қолишди. Хатларнинг бири Адигей Автоном областидан ўша қадрдони Ж. Брафтовдан экан. Дўсти операциядан муваффақиятли чиққанлиги, оёққа туриб кетса яна учрашиш ниятида эканлигини ёзибди. Бошқа мактублар ҳам турли адреслардан. Керчь шаҳридаги 11-мактаб ўқувчилари музей Совети номидан хат ёзиб шундай дейишибди: «Ғалаба байрамининг 40 йиллиги арафасида музей очмоқчимиз. Келиб қатнашсангиз, Сиздан ўтиниб сўраймиз».

Шу пайт эшик очилиб, бир киши таклифнома ташлаб кетди. Ўртоқ Абдуллаевни Тошкент Кино уйида бугун бўладиган премьерага таклиф этишибди. «Ўзбектелефильм» унинг ҳақида ҳикоя қилувчи «Хотира» киносини яратибди.

Самиғ ака етиб боришга ваъда қилди. У хатларга ҳам жавоб ёзади, болаларнинг илтимосини ҳам ерда қолдирмайди. Ҳаммасига улгуради, вақт топади. Унинг табиати шунақа: доимо тартиб-интизомли бўлиш, саранжом-саришталик, пухталик унга ёшликдан, уруш йилларидаги ҳунари сапёрликдан қолган одат. Бу одатига умр бўйи амал қилади.

С. МУСАЕВ.

Маданият хабарлари

«СЕВИШГАНЛАР ҚИССАСИ»

Ҳамза номидаги академик драма театри коллективи янги асарни саҳнага қўйди. У кичик томошабинларга мўлжалланган. Асар таниқли драматург Павел Аннопольский қаламига мансуб. Уни Тошпўлат Турсунов таржима қилган.

— «Севишганлар қиссаси» эртак жанридаги асар, — дейди артист Бахтиёр Қосимов, — уни болалар жуда илиқ қарши олишди.

Севги ва зулм ўртасидаги кураш асарнинг мазмунини ташкил қилади. У ҳамма эртаклар каби адолат ва севгининг тантанаси билан якунланади. Спектаклни саҳнага қўйишга рус ёш томошабинлар театрининг режиссёри Георгий Мустафин яқиндан ёрдам берди. Театр артистлари барча ролларни ишонарли, таъсирли ижро этганлар.

Ш. ШАРИПОВА.

◆

ЖУРНАЛНИНГ ЯНГИ НАШРИДА

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи коллекциясида республикамиз тасвирий санъат усталарининг энг яхши асарлари сақланмоқда. Улардан 15 таси «Советский художник» журналида чоп этилди.

Бу асарлар орасида Ўзбекистоннинг таниқли рассомлари П. Беньковнинг «Бухоро бозори», Ў. Тансиқбоевнинг «Болалар боғчасида», Н. Караханнинг «Тушлик», В. Уфимцевнинг «Гармонь», А. Волковнинг «Куз» полотнолари бор. Уларнинг шогирдлари, 70-йиллар талантли рассомлари А. Мирзаевнинг «Қизил карвон», М. Тўхтаевнинг «Уста», Б. Жалоловнинг «Комил Ёрматов портрети» асарлари иттифоқимиз санъат ихлосмандларини халқимизнинг миллий, такрорланмас, ўзига хос тасвирий санъати билан яқиндан таништиради.

Бу асарларнинг қаҳрамонлари ишчилар, маданият ходимлари, санъаткорлар ва олимлардир.

О. АПУХТИН.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЭЛЕКТРОНИКА МК-44» ҲЕЧ ҚАЧОН ЯНГЛИШМАЙДИ

БУ СТОЛ МИКРОКАЛЬКУЛЯТОРИ ИҚТИСОДИЙ ҲИСОБ-КИТОБЛАРНИ БАЖАРИШ УЧУН МЎЛЖАЛЛАНГАН.

«ЭЛЕКТРОНИКА МК-44» ҚУЙИДАГИ ОПЕРАЦИЯЛАРНИ БАЖАРАДИ:

— қўшув, айирув, бўлув, кўпайтирув;
— қўшув, айирув, бўлув, кўпайтирув (доимий сон билан);
— процентлар, скидкалар, қўшимча сонларни ҳисоблаш;
— квадратнинг илдизини чиқариш;
— даражага кўтариш (яхлит ижобий сонлар);
— хотиранинг икки регистридан фойдаланилган ҳолда тескари миқдор, жамланган сонлар ва уларнинг фарқларини ҳисоблаш;
— хотиранинг икки регистридан фойдаланган ҳолда юқоридаги барча жараёнларни изчиллик билан бажариш;
— учинчи хотира регистридан фойдаланилган ҳолда ҳисоблашларнинг натижаларини автоматик жамлаш;
— хотирадаги исталган регистр натижаларини топиб олиш;
— сонлар киритилаётганда нотўғри танланган рақамни коррекциялаш.

МИКРОКАЛЬКУЛЯТОР БИЛАН ИШЛАШ МАХСУС ТАЙЁРГАРЛИКНИ ТАҚОЗО ЭТМАЙДИ.

ГАБАРИТИ 241х183х77 мм.
БАҲОСИ — 120 сўм.
ФРЯЗИНСК «ЭЛЕКТРОНПРИБОР» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.
«РЕКЛАМА» МАРКАЗИЙ АГЕНТЛИГИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

30-ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1985—1986 ўқув йили учун

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Токарь-универсал, электр кўприкли кран машинисти, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь.

БИЛИМ ЮРТИГА 17,5 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати олти ой.
Ҳар ойда 72 сўмдан стипендия берилади.
Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.
Тепловознинг механик қисми ремонти бўйича слесарь, электр-газ пайвандчи, тепловознинг электр қисми бўйича слесарь, саноат ускуналари бўйича слесарь.
Ўқиш муддати 3 йил.
Бу ихтисосликлар бўйича 15 ва ундан катта ёшдаги камида 8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигитлар қабул қилинади.
Қабул қилинганлар ҳар куни уч маҳал овқат, кийим-бош ҳамда ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 проценти билан таъминланадилар.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртида тажрибали тренерлар раҳбарлигида турли хил спорт секциялари ишлайди.

Билим юртини тугатганларга диплом берилади. Ўқишни имтиёзли диплом билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

Билим юртини битирганлар темир йўл транспорти ходимлари учун белгиланган ҳамма имтиёзлардан фойдаланадилар, жумладан Совет Иттифоқининг хоҳлаган ерига бепул темир йўл билети берилади.

БОШҚА ШАҲАРЛИКЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: директор номига ёзилган ариза, таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, ота-онасининг иш жойидан справка, турар-жойидан справка, характеристика, 3х4 см. ҳажмдаги 8 дона фотосурат.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) **СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ленин райони, Червяков кўчаси, 12-уй (1, 5, 26 трамвайлар; 106 автобуснинг «Фоменко кўчаси» бекати). Телефон: 91-14-07.

СОЛДАТ МАКТУБЛАРИ

ЯНА БИР РАҲМАТНОМА

Тоғнинг айланма сўқмоғи тобора баландлаб борарди. Кўм-кўк арча майдони, яшил майсазор ортда қолди. Солдатлар тепаликка чиқишгач, кўз ўнгларида кенг текис майдон намоён бўлди.

— Тўхтанглар, — деди командир. Н. Артёмов. — Ушбу маршрутни харитадан белгилаш керак. Ўқув машқлари ўтказиладиган майдонга ана шу йўлдан ҳам келиш мумкин экан.

Топографлар ишга киришишди. Маршрут тайин бўлди. Энди барчанинг эътибори яна командирга қадалди.

— Олдимизда яна бир вазифа турибди, — деди командир, — сержант Мирзаев, сиз оддий солдат Гизатулин билан қийинроқ, лекин анча қисқа бўлган маршрутни белгилашингиз лозим. Қўмондонлик қайси бирини маъқул деб топса, шу йўлдан солдатларимиз «жанг майдони»га йўл оладилар.

— Тушундим. — деди Раҳим Мирзаев қатъий қилиб, — кетишга рухсат беринг.

... Раҳим тоғ сўқмоқларини жуда яхши билади. Чунки у асли пискентлик. Дам олишга фурсат етди дегунча дўстлари билан тоққа йўл олишарди. Чиниққан, меҳнатсевар, босиқ бу ўзбек йигитини дастлабки кунларданоқ командирлари, дўстлари ҳурмат қила бошлашди. Мана, навбатдаги масъулиятли топшириқни ҳам унга ишонишди.

— Биз тоғ дарёсини кесиб тепаликка тикка сўқмоқдан чиқишимиз керак, — деди сержант. — Қани кетдик.

— У адашмаган эди. Бу маршрут бўйлаб юрилганда вақтдан анча ютиш мумкин экан.

— Сал машаққатлироқ, лекин яхши, — деди командир картани кўздан кечирар экан. — Вазифани кўнгилдагидек бажарибсизлар. Ана шу маршрут бўйлаб «жангга» кирамиз.

Ўқув машқлари муваффақиятли ўтди. Бўлинманинг тактик ҳаракатлари аъло баҳоланди. Ўқув якуни бўйича илғор солдатларга ташаккурномалар эълон қилинди. Улар орасида пискентлик механизатор Раҳим Мирзаев ҳам бор. Ҳарбий хизмат давомида ҳамюртимиз бундай раҳматномага бир неча бор сазовор бўлди.

Б. ИНСАРОВ,
Н-қисм.

ПОЙТАХТ МУЗЕЙЛАРИДА

ЭКСПОЗИЦИЯЛАР БОЙИМОҚДА

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ҳ. Сулаймонов номли Қўлёзмалар институтининг Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музейи экспозициясининг залларидан бири янги санъат асари билан бойиди. Гениал шоир ва мутафаккир, ўзбек адабий тилининг асосчиси Алишер Навоий таваллудининг 544 йиллиги арафасида битказилган бу йирик паннонинг муаллифлари — машҳур рассомлар, СССР Давлат ва Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотларининг лауреати, профессор Чингиз Аҳмаров ҳамда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Аҳмаджон Шоймуродовдир.

Шамотдан ишланган Алишер Навоийнинг монументал барельеф (бўртма) панноси ўзининг оригиналлиги билан қимматлидир. Муаллифлар ўз ишларига меҳр билан ёндошиб, улуғ шоир ва мутафаккир, айни вақтда давлат арбоби ҳамда кўплаб замонасининг иқтидорли санъаткорларига ҳомийлик қилган ажойиб инсон сиймоси — Алишер Навоийнинг образини маҳорат билан яратдилар.

Машҳур мўйқалам соҳиби Ч. Аҳмаров алломанинг бу образини олдингиларидан бир мунча фарқли ўлароқ янгича талқин этган. Таниқли ҳайкалтарош А. Шоймуродов эса Навоий образига нозик сайқал бериб, уни янада мукаммаллаштирган. Эндиликда Навоийга бағишланган залга кирган ҳар бир томошабин буюк ижод соҳиби билан учрашгандек бўлади.

Б. ВАЛИЕВ.

«ТОҲИР ВА ЗУҲРА»

● **Муқимий номидаги Ўзбек давлат музикали драма театри коллективи «Тоҳир ва Зуҳра» спектаклини қайтадан саҳналаштириб, ўз мухлисларига туҳфа қилди. Суратларда: ана шу спектаклдан айрим саҳналар.**

С. МАҲКАМОВ фотолари.

СПОРТ

ШАХМАТ

● **Рригада шахмат бўйича 52-СССР чемпионати бошланди. Олий лиганинг бу бош турида халқаро гроссмейстерлар Юрий Балашов, Ефим Геллер, Борис Гулько, Виктор Купрейчик, Лев Псахис, Евгений Свешников, Владимир Тукмаковлар қатори тошкентлик Георгий Аъзамов ҳам иштирок этмоқда. Мазкур чемпионатда ҳаммаси бўлиб мамлакатимизнинг энг кучли шахматчиларидан 20 киши иштирок этаяпти.**

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

● **Хизмат кўрсатган спорт мастери, Европанинг собиқ чемпиони В. Булатов хотираси учун баландликка сакраш мусобақалари ўтказилди. Минск шаҳрида бўлиб ўтган учрашувларда белоруссиялик спортчилар билан бир қаторда мамлакат терма командаси аъзолари ҳам иштирок этишди. Унда тошкентлик ёш спортчи Р. Гатауллин ажойиб муваффақиятга эришди. У лангар билан сакрашда 5 метру 65 сантиметр натижа кўрсатиб мамлакатнинг энг кучли спортчиларидан ҳисобланган А. Крупскийни орқада қолдирди.**

Аёллар ўртасида баландликка сакраш мусобақасида душанбелик Е. Бондарь ва чирчиқлик Л. Бутузова 1 метр 88 сантиметрга сакраб, ғолиб бўлишди.

ШАШКА

● **Округ офицерлар уйида халқаро шашка бўйича «Буревестник» кўнгилли спорт жамияти Ўзбекистон совети чемпионати ўтказилмоқда. Уч турдан кейин тошкентлик А. Кац ва андижонлик Д. Ҳайдаровлар икки ярим очко билан олдинда боришмоқда. Чирчиқлик М. Абдураҳмонов ва тошкентлик В. Рапопортлар эса иккитадан очко жамғаришган.**

Редактор Н. НАСИМОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

● МТ I

9.00 «Время».
9.35 «Моҳир қўллар».
10.05 «Ҳайвонот оламида».
11.05 «Эрталабки кўрик». Бадиий фильм.
12.40 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.15 «Фан ва меҳнат иттифоқи». Телефильмлар.
15.55 «Концерт залида мактаб ўқувчилари».
17.00 «Шахмат мактаби». Маҳорат сабоқлари.
17.30 «Расмларда қуёш акси бор».
17.45 «Миллионлар ленинча университети».
18.15 Чанғи спорти бўйича жаҳон чемпионати. 4х10 кмга эстафета. Эркаклар. Австриядан олиб кўрсатилади.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Дунё ва ёшлар».
20.00 «Терентий Мальцев ҳузурида уч кун». Телефильм премьераси.
20.50 «Чашмалар».
21.30 «Время».
22.05 «Неру». Ҳужжатли фильм премьераси. 2-фильм.
23.05 «Дунё воқеалари».
23.20 «МТнинг олтин фондидан». СССР халқ артисти М. М. Яншин.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15—9.35 «Буғулар доира бўйлаб юради». Ҳужжатли фильм.
12.05—12.35 «Сиз яратган боғ».
14.00 «Қишлоқ янгиликлари».
15.00 «Оловли аллегро». Бадиий фильм, субтитр билан.
16.30 Янгиликлар.

* * *

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Онамларнинг мактаби».
19.15 «Инсон ва қонун».
19.45 «Красний Октябрь» фабрикасининг духовой оркестри чалади.
20.00 «Ҳамдўстлик». Тележурнал.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.50 Баскетбол бўйича Европа чемпионларининг кубоги. Эркаклар. «Цибона» (Загреб, ЮСФР) — МАСК. Югославиядан олиб кўрсатилади.
21.30 «Время».
22.05 «Нотаниш аёл». Телевизион бадиий фильм. А. Блокнинг шу номли драмаси мотивлари асосида.

● ЎзТВ I

10.00 «Ахборот».
10.20 Рус тили. «Москва — Ватанимиз пойтахти».
10.40 «Митти Бурун». Телеспектакль (рус.).
11.40 «Олов билан юзма-юз». Телефильм.
12.00 Болалар учун. «Санъат ғунчалари» (такрорий).
12.30 Ўқув программаси.
13.00 Янгиликлар.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Сўз кетидан сўз келар». Рус тилида сўзлашишга ўргатиш (такрорий).
18.30 «Алмашлаб экиш — мўл ҳосил гарови».
19.00 «Ижодкор ва замон». Ёзувчи Алекс ла Гума билан учрашув.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. ЎзССР ҳарбий комиссари, полковник У. Р. Мўминов сўзи.
20.00 Сайловлар олдидан. «Халқ номзодлари». Тошкент «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси тикувчиси Д. Умарова ҳақида телеочерк.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Мақом кечаси». Кўрсатувни ЎзССР халқ артисти О. Алимаҳсумов олиб боради.
21.30 Москва. «Время».
22.05 Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. «Турналар учмоқда». Бадиий фильм.
23.35 Янгиликлар.

● ЎзТВ II

18.15 Кўрсатувлар программаси.
18.20 Қизиқарли математика.
18.50 «Бир қарич ер». Телефильм.
19.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Касбим — фахрим».
19.50 Реклама.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 «Ўз ихтиёри билан». Бадиий фильм.
21.30 МТ II

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

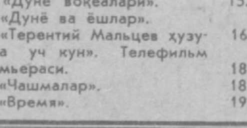

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши—325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда—325556; совет қурилиши—325645; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; адабиёт ва санъат—325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар—325556; фотомухбир—325894.